

A/390

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K 44654

91 lk

SISUKORD

Tallinna Pedagoogikaülikool

Kasvatusteaduste teaduskond

Sissejuhatus

Algõpetuse lektoraat

lk.3

1. Kooliastail 1919 - 1939

lk.4

1.1 Kooli asutamise

lk.4

1.2 Kooli asjad

lk.8

1.3 Kaader

lk.10

1.4 Oppendukus

lk.12

1.5 Koolipeed , aktused , ekskursioonid

lk.15

1.6 Kasvatusteadused

lk.18

1.7 Oppevahendid TARMO POST

lk.21

1.8 Opilaste VALGA I PÕHIKOOL AASTAIL 1919 - 1944

lk.24

1.9 Oppendukus ja Diplomitöö

lk.26

1.10 Koostöö lastevanematega

lk.27

1.11 Eesti Vabariigi viimane aasta

lk.28

2. Kooliastail 1940 - 41

lk.32

2.1 Nõukogude okupatsioon

lk.32

3. Kooliastail 1941 - 1944

Juhendaja : dots. M.Tilk

lk.34

3.1 Saksa okupatsioon Valgemaal

lk.34

3.2 Saksa okupatsioon aastatel 1941 - 1944

lk.36

Kokkuvõte

lk.40

Viited

lk.45

Kasutatud allikad ja kirjandus

lk.48

Lisad

lk.49

Valga 1995

SISUKORD .

Sissejuhatuse	lk.3
1. Koolaastail 1919 - 1939	lk.4
1.1 Kooli asutamine	lk.4
1.2 Koolimajad	lk.8
1.3 Kaader	lk.10
1.4 Õppeedukus	lk.12
1.5 Koolipeod , aktused , ekskursioonid	lk.15
1.6 Kasvatusraskused	lk.18
1.7 Õppevahendid	lk.21
1.8 Õpilasorganisatsioonid	lk.24
1.9 Õppenõukogu ja inspekteerimused	lk.26
1.10 Koostöö lastevanematega	lk.27
1.11 Eesti Vabariigi viimane aasta	lk.28
2. Kool aastail 1940 - 41	lk.32
2.1 Nõukogude okupatsioon	lk.32
3. Kool aastail 1941 - 1944	lk.34
3.1 Saksa okupatsioon Valgamaal	lk.34
3.2 Saksa okupatsioon aastatel 1941 - 1944	lk.36
Kokkuvõte	lk.40
Viited	lk.45
Kasutatud allikad ja kirjandus	lk.48
Lisad	lk.49

SISSEJUHATUS.

Viimasel ajal on hakatud rohkem huvi tundma oma piirkonna ümb-
ruse ajaloo vastu . Selle töö uurimisobjektiks on linna kool -
Valga I Põhikool , kus on haridust saadud aastakümneid . Vale
hriduspoliitika viis 1987 aastal kooli sulgemiseni , hoolimata
õpetajate ja lastevanemate vastuseisust . Kool avati taas 1991
aastal .

Tööd on uuritud selleks , et saada ülevaade kooli ajaloost ,
traditsioonidest ja eesmärkidest ning rakendada neid ka käesole-
val ajal .

Materjal selle aja kohta on saadud kohalikust arhiivist , kooli
kroonikast , nendel aastatel õppinud või õpetanud inimeste mee -
nutustest .

Töö on üles ehitatud järgmistele ajaloolistele perioodidele :

1919 - 1939 . a. - Eesti Vabariigi aastad .

1940 - 1941 . a. - Nõukogude okupatsiooni aastad .

1941 - 1944 . a. - Saksa okupatsiooni aastad .

Töö lõpus on lisad . Igale perioodile on eraldi käsitletud õppe -
küsimesi , majandusküsimesi ja klassivälist tööd Valga I Põhi -
koolis .

1.KOOL AASTAIL 1919 - 1939

1.1 KOOLI ASUTAMINE

Saksa okupatsiooniväed lahkusid Valgast 17.dets.1918.a. Antsla poolt lähenenud Pihkva rindelõigu vägede,nimelt Läti Küti-
polkude surveel.

Läti valitsuse liikmed jõudsid Valka 20.dets..Linna elu hakkas korraldama Tööliste ja Soldatite Saadikute Nõukogu,mille esimeheks sai läti revolutsionäär,ajakirjanik ja kirjanik August Bérce (Arájs) ja sekretäriks Janis Birkenfelds.Koolielu korraldajaks määrati lätlane Alksnits.29.nov.1918.a. loodud Eesti Tööraha Kommuuni haridusasjade korraldaja Arthur Vallneri volitusega saadeti Aleksnite juurde aga eestikeelsete koolide organiseerimise ülesandega õpetaja Hans Messias,Hilisema nimega Hans Tarnaste. (1)

Hans Messias-Tarnaste otsustas pärast nõupidamist rea tuntud Valga õpetajatega,nagu Ernst Enno,Tónis Grünberg,Marta Pärna jt. kutsuda ellu muude koolide kõrval ka uue kooli " Valga linna Eesti segaalgkooli " nime all.Kooli asukohaks valiti Nikolai tänavas nr.23 asuv eramaja (praegu E.Enno 23).Sellest 1914.a. ehitatud kahekorruselisest majast üüriti koolile algul neli klassiruumi,üks suurem tuba saaliks,kaks riideruumideks,üks kantseleiks ning neli tuba köögiga õpetajate elukorteriteks.

Uut kooli hakkas juhatama Hans Messias ise.Ta oli lõpetanud Valga linnakooli 1911.a. ja omandanud sama kooli juurde organiseeritud 2-aastastel pedagoogilistel kursustel 1911-1913. a. kaheklassilise algkooli õpetaja kutse.Töötanud tsaariajal õpetajana ning olnud Saksa okupatsioonialal jälitamise eest redus,

tuli ta nüüd 27 aastase mehena Valka tagasi kooli juhtima.

Kool alustas õppetööd 11.jaan.1919.a..

Õpetajateks said:

August-Arkadi Puudersell, 26 a. vana, haridus sama, mis Hans Messiasel.

Frieda Kerjan, 25 a. vana, omandanud saksa keele õpetaja kutse Moskvast.

Melania Kais, 22 a. vana, kaheklassilise õpetaja kutsega.

Kool sai seekord töötada ainult jaanuari lõpuni. Käis Vabadussõda. 31. jaan. Paju mõisa juures toimunud lahingu järel vabastasid meie väed 1. veebr. punastest Valga ja Võru ning seejärel ka Petseri.

Peale nädalast katkestust jätkas kool taas tööd 6. veebr. sama kaadriga.

1919. a. sügisel sai kool nimeks "Valga linna III algkool", seda nime kandis kool kogu Eesti Vabariigi Perioodi ajal.

Kuni 1922/23 kooliaasta lõpuni anti välja neljaklassilise kooli lõputunnistused, kuid alates 1924/25 kuueklassilise algkooli lõputunnistused. (2)

Esimesel kooliaastal oli õpilasi kokku 114 , kes jagunesid järgnevalt : kaks " esimest jaoskonda " 74 õpilasega , üks " teine jaoskond " 24 õpilasega , üks " kolmas jaoskond " 16 õpilasega .

Vanuse järgi oli koolis :

7 - aastaseid 3 ; 8 - aastaseid 8 ;
9 - aastaseid 21 ; 10 - aastaseid 23 ;
11 - aastaseid 19 ; 12 - aastaseid 23 ;
13 - aastaseid 13 ; 14 - aastaseid 1 ;
15 - aastaseid 1 ; 16 - aastaseid 2 ; (3)

Üks tollest ajast säilinud 1919 aasta kevadine dokument , nimelt " Valga linna Eesti ühisalgkooli õpilaste edasijõudmise hindamise leht " tähendab , et koolis õpetati : " eesti keelt , rehkendust , kodumaa tundmist , laulmist , joonistust , ilukirja , käsitööd , võimlemist , usuõpetust ja vene keelt " (viimast ainult " kolmandas jaoskonnas ") .

Hinnati kolmepallisüsteemis : " rahuldav , vaevalt rahuldav , mitte rahuldav . "

Kolmandast jaoskonnast said kevadel edasi ainult 4 , teisest jaoskonnast 11 ja esimesest ainult 41 õpilast . Sellega kooli 114 õpilasest lõpetasid kursuse ainult 56 , s.o. alla poole .

Õppevahendeid oli kokku 41.

Raamatuid - õpetajate kogus 4 ja õpilaste omas 120 eesti ja

ja 62 venekeelset köidet .

Opetajad said kuus 1800 marka . Nädalatunde oli igal õpetajal 24 , juhatajal 23 . Juhataja sai palgalisana tasuta korteri , kütte ja valgustuse . (4)

1.2 KOOLIMAJAD.

1919.a. algusest kuni 1924.a. oktoobrini asus kool Nikolai 23 eramajas . Igas klassitoas oli õhuruumi ca 130 m³. ,saalis (vóimlas) 202 m³.. Ühe õpilase kohta oli õhuruumi keskmiselt 4 m³. ja pórاندapinda ca 1,44 m². Õhupuhastus toimus akende kaudu. Majas oli ahjuküte ja elektrivalgustus.Käimlad asusid õuel - külmad.Õpilaste mänguväljaku suurus loi 1200 m² ja kooliaiaaks 540 m² maad.

Üüri tasuti 1922/23 aasta andmeil 36 000 marka aastas. Vórdluseks olgu märgitud , et samal aastal maksti ka ainsale kooliteenijale töötasuna välja aastapalgaks 30 000 marka.

Ainus kapitaalremont selles majas tehti 1921.a. augustis.

Kool sai uude majja Lembitu tn.2 1924.a. sügisel. Õpetajad ja õpilased tulid läbi linna Pedeli jõe äärest uude koolimajja rongkäigus.18. okt . oli suur maja avamise aktus. (5)

Kooli avamisaktusest Lembitu 2 on säilinud niisuguse tekstiga trükitud kutsekaart:

Valga linna 3. algkooli maja avamise

AKTUS

18. oktoobril 1924. aastal kell 11 päeval

KAVA:

- 1.Aktuse avamine linnapea hra . J.Soo poolt.
- 2.Pidulik tervituskóne õpetaja hra. J.Kergi poolt.
- 3.Koolivalitsuse esimehe hra.A Korrulti kóne.
- 4.Tervitused ja õnnesoovid.

5.Koorilaulid.

6.Kooli juhataja hra. H.Messiase lõpusõna.

7.Riigi hümn. (6)

Uus maja ehitati just koolile. Ta on kahekorruseline telliskivihoone , mille keskosas kaks klassiruumi kujundavad osaliselt ka kolmanda korruse . Maja alla on rajatud üks köetav keldrituba ning väike juurviljahoidla. Majas on ruumi kuuele klassile. Mõlemal korrusel on kaks ca 100 m². põrandapinnaga saali , lauluklass , loodus- ja käsitööklassid , Väljakäiguruumid , riiehoiuruum , õpetajate tuba ja mõned väiksemad ruumid . Kaks tuba ühes köögiga on ehitatud koolijuhataja korteriks . Ühes asub väike majahoidja majake koos puukuuri ning loomapidamistalliga . Ohutamine toimub akende kaudu . katus on valmistatud tsingitud plekist .

Remondi kohta puuduvad andmed . Ainult üks märge vanades dokumentides kõneleb , et " 1930.a. suvel teostati klassitubades osaliselt remonti " . Mitmel puhul aga märgitakse , et kooliklassid on talvel külmad . (7)

1.3 KAADER.

Tähelepanu vääriv on see, et koolijuhataja kohal püsis kogu selle vaadeldava 21 aasta jooksul Hans Messias-Tarnaste. Õpetajaist püsisid tema kõrval kogu selle aja jooksul ka August-Arkadi Puudersell ja Frieda Kerjan (1929. aastast Frieda Kasak). Pikemat aega töötas samas koolis ka Jenny Kiis (1936. aastast Jenny Puudersell) ning Lilly Lumi (1926. aastast Lilly Õunapuu). Mõlemad tulid kooli 1923.a. sügisel-kuni 1940.a. sügiseni , järelt 17 aastat. (8)

Allpool anname aastate kaupa kõigi nende õpilaste nimed, kes peale kolme algul nimetatut veel koolis töötasid:

1919/20- M.Käis

1920/21- H.Kerson, E.Aalberg

1921/22- H.Kerson

1922/23- H.Kerson, S.Klaar

1923/24- H.Kerson, J.Kiis, L.Lumi, A.Vuks,

1924/25- J.Kiis, L.Lumi, Joh.Kasak

1926/27- J.Kiis, L.Lumi-Õunapuu, Joh.Kasak, K.Rotberg

1927/28- J.Kiis, L.Õunapuu, Joh.Kasak, K.Rotberg

1928/29- J.Kiis, L.Õunapuu, Joh.Kasak, K.Rotberg, U.Kangro

1929/30- J.Kiis, L.Õunapuu, Joh.Kasak, K.Rotberg

1930/31- J.Kiis, L.Õunapuu, Joh.Kasak, K.Rotberg

1931/32- J.Kiis, L.Õunapuu, Joh.Kasak, K.Rotberg

1932/33- J.Kiis, L.Õunapuu, Joh.Kasak, K.Rotberg

1933/34- J.Kiis, L.Õunapuu, Joh.Kasak, K.Rotberg, Erika Peep (praktikandina)

1934/35- J.Kiis, L. Õunapuu, Joh. Kasak, K. Rotberg

1935/36- J.Kiis, L. Õunapuu, Joh. Kasak, Fr. Krillo

1936/37- J. Puudersell, L. Õunapuu, K. Rotberg-Rooleid, Fr. Krillo

1937/38- J. Puudersell, L. Õunapuu, Joh. Kasak, K. Rooleid, A. Määrits

1938/39- J. Puudersell, L. Õunapuu, Joh. Kasak, A. Määrits, L. Zirk

(praktikandina)

1939/40- J. Puudersell, L. Õunapuu, Joh. Kasak, A. Määrits

Alates kuueklassilise kooli väljakujunemisest sai koolijuhataja nädalatundide arvuks 16-20, Teistel õpetajatel kõikus see 26-31 vahel. Ainult nn. aineõpetajatel-tunnianjatel, nagu K. Rooleid (joonistamine ja poiste käsitöö) ning A. Kangro (tüdrukute käsitöö) oli tunde vähem-8-10 tundi nädalas. Alates 1935.a. sügisest vähenes üldiselt kõigi õpetajate nädalatundide arv kuni 20-ni (Muidugi ka töötasu), sest õpetajaid suunati kooli rohkem. Esmajoones vähendati abielunaiste nädalatundide arvu, näiteks 1937.a. Jenny Puudersellil, Lilly Õunapuul ja Frieda Kasakul 22 tunnil. (9)

Üldiselt paistis kool silma oma väga püsiva kaadri poolest.

1.4 ÕPPEEDUKUS .

Esimestel aastatel , mil õppetegevus alles aegamisi kujunes enamvähem normaalseks , oli õppeedukus võrdlemisi madal . Kooli 260 - st õpilasest jäi 1919/20. a. klassikursust kordama 123 õpilast . Kooli üldine õppeedukus oli tookord vaid 52 , 7 % .

Klasside lõikes oli :

I klassis 44 %

II klassis 60 %

III klassis 57 %

Kuid aasta hiljem olid vastavad arvud juba 67 , 5 % ; 80 , 9 % ; 80 % . Mitterahuldavaid hindeid oli kõige rohkem matemaatikas ja eesti keeles .

1921/22 - 1 kooliaastal oli õppeedukus I klassis 86 % , II klassis 100 % , III klassis 93 % ja IV klassis 81 % .

1922/23 õppeaastal jäi klassikursust kordama 47 õpilast s. o. ligi üks kolmandik . I klassis jäi isuma 17 , II klassis 9 , III klassis 9 ja IV klassis 12 õpilast .

1923/24 - 1 kooliaastal jäi klassikursust kordama 37 õpilast , s.o. 17 , 2 % . (10)

Tõendeid õpilaste teadmiste taseme kohta on üsna vähe järele jäänud. Tookordse koolinõunik August Kõiva märkme leiame 19. oktoobri 1927 . a. sissekandest : " VI klass - $1/4 - 1/8 =$ ei oska lahutada 7 poissi (alguses isegi suurem osa klassist). Terve klass oli valesti lahendanud algebra - ülesanded kõige

lihtsamamas korrutamises . "

Samal kuupäeval kirjutatud märkustse on ka lause IV klassi eesti keele tunni kohta . (õpetaja Joh. Kasak) : " Kiri puhas ja korralik (ühe jooneline vihik !) " .

1937. a. 19. oktoobril tehtud märkmetes on kirjutatud III klassi õpetaja Ago Määritsa matemaatika tunni kohta : " Liiga kiirelt edasi jõutud , vähe põhjalikkust . Tahvli juurde ei taha ükski õpilane minna ." (11)

Tagantjärele on raske kindlaks teha miks mõnel aastal oli õppe-
edukus silmapaistvalt kõrge ning mõnel aastal jälle tunduvalt
madalam aastate keskmisest . Pealegi ei peitu võti mitte õpetajate kaadri tugevuses või nõrkuses , sest kogu vaadeldatava aja jooksul töötasid ju koolis ühed ja samad õpetajad . Küsimus peitub põhiliselt selles kas klassisüsteem või ainesüsteem nooremates klassides . Õppeedukus hakkas pidevalt tõusma pärast klassisüsteemile üleminekut I ja II klassis , osalt ka III klassis , aga hakkas allapoole vajuma , kui 1934 . aasta sügisel loobuti klassisüsteemist . Töötamisel klassisüsteemi alusel on õpetajatel paremad võimalused laste arendamiseks .

Aruandes 1932/33 . aastal märgib koolijuhataja : " Õpetajate ja õppenõukogu tegevus oli üksmeelselt suunatud õpilaste kohusetunde kasvatamisele . Oppeaineis mahajäänuid on üksikult ja rühmade viisi õpetajate poolt järele aidatud . Raskeltkasvatavate õpilaste vanematega on alaliselt kontakti peetud . "

Õppeedukuse madalseis oli 1927/28. aastal.

Sellest

Selle põhjuseks peeti koolis :

- 1) Koduse kasvatuse puudumine
- 2) Vanematel õpilastel raamatute ja muude õppevahendite puudumine
- 3) Klassiruumide madal temperatuur (küttepuid sai vähe) .
- 4) Viletsad tervisehoidlikud olud .
- 5) Sügisene ja kevadine puudumine koolist teenistuse tõttu .
- 6) Õpilaste ühest koolist teise liikumine õppeaasta kestel .
- 7) Nõrgaandelist ja kurikalduvustega laste arv . (12)

1.5 KOOLIPEOD , AKTUSED , ESKURSIOONID .

Reeglipäraselt oli igal aastal kooli jõuluõhtu . See oli külalistele alati maksuline . Jõulukingitusteks töid lapsed raha kokku . Kooli hoolekogu pidi aga mitmesugusteks vajadusteks nagu õppevahendite ostmine , kehvemate õpilaste toetamine ning ekskursioonide teostamine , lisaraha hankima . Selleks kujunesid iga - aastased lastepeod .

Tavaliselt oli iga aasta kaks lastepidu . Omalaadse üritusena korraldati 1927. a . 22 . mail ja 1927. a . 26 . novembril loterii - allegri . Iga kord müüdi välja 2000 loosi hinnaga 5 marka . Loositi välja 250 võitu . Loosimispäeval esitati ka laste isetegevuslikke ettekandeid . Kogu sissetulek kulus koolile ostetud klaveri vekslivóla katteks . 1927. a. mailoterii koos peopääsmetega andis puhastulu 31418 marka . 1925. a. märtsipidu tõi sisse 1618 marka . Sel peol oli pääsmete hinnad järgmised: I koht 75 , II koht 50 ja III koht 35 marka . (13)

Aktusi korraldati peaaegu reeglipäraselt vabariigi aastapäeva ja maikuus emadepäeva puhul . Kooli aastapäevaks võeti 6. veebruar , s.o. päev , mil koolitöö taas algas pärast vabariigi kehtestamist .

Õppekäike hakati korraldama juba kooli esimesel aastal . Käidi linnaümbruse metsas loodust vaatlemas sügisel ja kevadel .

1923/24 . õppeaastal toimus I klassiga 3 ja II klassiga 1 õppekäik . 1924/25 . a. käidi juba 17 lapsega Tartus ja 60 lapsega Pühajärve ääres . 1925/26 . a. Tartus , Petseris , ja Lätimaal

Koiva ääres . 1926/27. a. külastatakse linnas mitmesuguseid töökodasid , Sõidetakse Haanjasse ning Vana-Irboskasse . 1928/28.a. kohta leidub ühes aruandes märges , et 47 õpilast koos kahe õpetajaga tutvusid Valga Raudteetehaste tööga , käidi 60 õpilasega laua-ja saevabrikus , oldi 26 õpilasega elektrijaamas ning korraldati 26 õpilasega päevane bioloogiline matk linna ligemas ümbruses . 1929/30 . a. oldi õppekäikudel I klassiga 5 korda , II klassiga 9 , III klassiga 7 , IV klassiga 3 , V klassiga 3 ja VI klassiga ka 3 korda . 1930/31. a. olid vastavad arvud 11 , 8 , 10 , 4 , 4 ja 6 .Peale selle käidi samal aastal maateadusliku ning ajaloolose eesmärgiga Helmes , Tõrvas ja Jõgeval . 1931/32. a. oli õppekäike kokku 33 . 1932/33. a. käidi III ja IV klassiga Otepääl ja V ja VI klassiga Marsruudil Karula - Rõuge - Võru - Põlva - Kanepi . Peale selle veel rohkesti kodu - ja loodusloolaseid õppekäike . 1933/34. a. jäävad kevadised pikemad ekskursioonid leetripideemia tõttu ära , kuid kooliaasta jooksul oli kogunenud õppekäikude arvuks 22 ning järgneval aastal 27 . Nüüdsest peale langeb järsult õppekäikude arv .(14)

1936/37. a. toimuvate õppekäikude loetelus on järgmised kohad:

I klass - parki , kanalasse , aasale , metsa .

II klass - parki , juurviljaaeda , metsa .

III klass - trükikotta , teatrimajja , loomaaeda , postkontoris , sohu , metsa .

IV klass - parki , puuviljaaeda , metsa , aasale .

V klass - metsa , sohu , põllule .

VI klass - metsa , sohu , põllule , elektriijaama (15)

Ometi jäid need üritused enamikus teostamata .

Matkarajale oli kord kutsutud ka Ernst Enno , kelle tuntud lastelaul " Üks rohutirts läks rändama " oli pühendatud Valga III algkooli I klassi õpilastele . (16)

1.6 KASVATUSRASKUSED :

I klassis õppis seitsmeaastaste juures ka neljateistkümneaastaseid . Koolikohustuse seduse sùvevnev rakendamine tõi kooli küllaltki palju neid , kes aastate kaupa olid koolist eemale jäänud ja kes oma ea tõttu enam kuidagi ei sobinud koos õppima endast palju noorematega . Nn . ülekasvanute probleem algas siis juba I klassist . See aasta oli kooli ajaloo ka esimene , mil tuli kõrvaldada koolist kaks poissi " halbade elukommete " pärast .

1929. aasta sügisel avati Valgas raskestikasvatavate laste jaoks nn. abikool . Sellesse suunati Valga 3. algkoolist kolm poissi . See oli väike arv , sest kõik teised Valga algkoolid püüdsid " abikooli " saata hulgaliselt oma õpilasi . Valga 3. algkoolis kaaluti iga lapse juures väga hoolikalt ja kaua ning haruharva tehti koolist kõrvaldamise otsus . Püüti oma jõududega toime tulla , kuigi selleks kasutati teinekord mõne õpetaja poolt kasvõi äärmist valjust ja nõudlikkust . Seda pani tähele ka koolinõunik A.Kõiv , kui ta kirjutas 1927. aasta 19. oktoobril järgmised read õpetaja A.Puunderselli tegevusest : (17)

" Jätab liiga tihti (pea iga päev) kinni nii VI kui ka V klassi õpilasi . " Tints ei oska täita korrapidaja kohuseid , Jääb üheks tunniks kinni äärmise laiskuse pärast . "

Ulakuste kõrval tuli vahel ette ka pisinäppamisi . Kuid 1933. aasta kevadel võis koolijuhataja kirjutada : " Võõraste asjade omandamist peaaegu ei juhtunud , samuti ka koolitarvete rik-

kumisi ja määrimisi tuli ette harva . "

Kuna raskeltkasvatavate laste abikool pärast mõneaastast eksisteerimist lakkas , siis püüdsid mitmed Valga linna koolid oma raskeltkasvatatavaid õpilasi suunata just 3. algkooli . 1935/36-ks õppeaastaks oli niisuguseid kogunenud juba kooli üsna rohkesti . Sellepärast on arussadav , miks õppenõukogu 7. jaanuaril 1936. aastal astub energiliselt vastu linna koolivalitsuse otsusele , millega taheti 1. algkoolist üle viia jälle üks halva käitumisega poiss . See protest jäi aga tagajärjeta ja õppenõukogu 18. mai 1936. aasta protokollis on niisugune sissekanne :(18)

" III klassi õpilane Jaan M. , kes varguste ja igasuguste muude üleastumiste pärast 1. algkoolist välja heideti ja koolivalitsuse otsusel 3. algkooli paigutati , on korduvalt varastanud nii koolist kooli asju , lahti võttes korterite ukсед , kui pererahvast pole kodus , ei tee tööd , ei käi koolis , suitsetab ja ahvatleb teisi õpilasi ulakustele , korrarikumistele ja vargustele . Kõigi õpetajate püüdmistele vaatamata mingisuguseid positiivseis tagajärgi ei ole .Jaan M.-i kodune kasvatus midagi head ei tööta . Seda arvesse võttes otsustas õppenõukogu ühel häälel: paluda Valga linna koolivalitsust avalikkude algkooli seaduse 11 põhjal paigutada õpilane Jaan M. kuhugi temale vastavasse õppeastusse või jälle sama paragrahvi alusel teda vabastada kooliskäimisest . " (19)

Peale selle tegi õppenõukogu linna koolivalitsusele ettepaneku avada jälle abikool väga raskesti kasvatatavate õpilaste jaoks , kes aina takistavad õppetööd ja ahvatlevad normaalseid ning häid

lapsi kurutegudele . Samale ettepanekule lisatakse ka viie õpilase nimed , Keda kool peab sobivaks abikoolile .

Õpilase Jaan M. paigutamise juurde tuleb õppenõukogu 26. augustil 1936 . aastal jälle tagasi . Otsustati paluda linna koolivalitsust paigutada nimetatud õpilane Riikliku Hoolekande kooli Koluveres . (20)

Ka edaspidistel aastatel on küllaltki tegemist mitmete õpilastega , kes käivad korratult koolis , varastavad , suitsetavad , ja teevad mitmesuguseid ulakusi . Enamikul puudub kindel kodune järelevalve ning nad elavad koolist niivõrd kaugel , et ka õpetajad ei suuda kontrollida nende igapäevast elu . Nii palus õppenõukogu 2. märtsil 1938. aastal linna koolivalitsust , et Piiri tänaval 17 elavat kaht poissi III ja IV klassist paigutataks kindla järelevalve alla , kuna nad kodust hooldajat , vanaema üldse ei kuula ning teda isegi sageli sõimavad ja peksavad . Samade poiste juures käib teisigi poisse kaarte mängimas ja suitsetamas . (21)

Kokkuvõtteks võib öelda : oma piirkonna raskeltkasvatatavate õpilastega püüdis kool ise toime tulla ja vältis nende paigutamist mujale .

Valitsuse põhimõtteks oli : Kui me ei suuda ise toime tulla , kes võiks seda siis paremini teha , kuna tunneme neid lapsi ja nende perekondi teistest paremini .

Oma mugavuse pärast ei tohi ühtegi last heita võõrasse ühiskonda .

1.7 ÕPPEVAHENDID.

31.dets. 1919.a. oli õppevahendeid arvel järgmiselt:
keeltes 30 , laulmises 1 , matemaatikas 1 , loodusteaduses 1 ,
koduloos ja maateaduses 10 . (22)

Käsitöö , joonistamise , võimlemise ja ajaloo õpetamiseks pol-
nud mingeid õppevahendeid. Kahe järgmise aasta jooksul suudetakse
seda kogu täiendada ainult nelja pilditabeli näol loodusteaduse
õpetamise hõlbustamiseks.

1922.a. lõpuks muretsetakse juurde käsitöö jaoks 2 paari kääre
ja 45 savitöö lauakest ; võimlemiseks hüppenöör ja 35 keppi ;
laulmise õpetamiseks harmoonium ; matemaatika jaoks 7 meetri-
puud ja 13 geomeetrilist keha ; koduloo tarbeks liivakast ja
gloobus ; ajalooks kaarte ja pilte kokku 8 . (23)

Sama 1922.a. lõpul koostatud aruandes märgitakse , et kooli
mööbel koosneb 77 kaheistmelisest koolipingist (pikkus 110-
115 cm . , plaadi kallak 12-15) , 4 " katheders lauast " , 4
seinatahvlist , 2 savitöölauast , 4 toolist , 3 prügikastist ,
1 kaardijalast , 6 pikast pingist ja 1 raamatukapist. (24)

Õppevahendite arv kasvab ka järgnevail aastail väga aeglaselt.
1923. a. muretsetakse näiteks jalgpall , viiul ja füüsika õpetä-
miseks mõned lihtsamad vahendid . 1924.a. saadakse osta 6 ana-
toomilist mudelit ja väike projektsioon - aparaat jne. . (25)

Tähtsamaks ostuks kujunes professor Topmani käest saadud tiib-
klaver 1926.a. . Klaveri eest maksti 100 000 marka ja kogu va-
jalik raha koguti koolipidude ning loteriidega . (26)

1930.a. märgitakse aruandesse , et aasta jooksul muretssti 16

usuõpetuse pilti , 5 eset tööõpetuse tarbeks , 16 maateaduse pilti ja loodusteaduse õpetamiseks 5 " asja " . Samas aruandes konstateeritakse : " Kõige suurem puudus on veel käsitööriistadest ja piltidest keelte õpetamiseks " : Sama aasta lõpuks on koolipinkide arv tõusnud 115-le . (27)

1931.a. muretseti tähtsamatena 4 hõõvelpink ja grammafoni . Osteti ka 6 aiatööriista ning mõned õppeabinõud loodusõpetuse ning matemaatika alal . (28)

Õppevahendite ja seadmete Täiendamine oli tagasihoidlik just sellepärast , et linna eelarves nähti selleks ette liiga vähe raha . Nii oli 1935/36 aastal luba kulutada ainult 10,77 krooni ja inventari muretsemiseks 6,45 krooni . . Võrdluseks olgu märgitud , et õpetaja tookordne kuupalk oli 100 krooni ümber ja või kilo hinnaks 2 krooni . (29)

A. Kõiveldi " Saksa keele õpik " . (30)

1922/23 aasta

Esmakordselt ühtlustati kogu linna ulatuses õpikud.

I klassis A.Rulli " Huvitaja " ja A.Markfeldti " Ülesannete kogu I " .

II klassis M.Nurmiku " Lugemik " , A.Rulli " Harjutused I " , A.Markfeldti " Ülesannete kogu II " .

III klassis M.Nurmiku " Lugemik II " , A.Rulli " Harjutused II " , Veske - Grünthali " Aritmeetika " .

IV klassis M.Nurmiku " Lugemik II " , M.Kampmanni " Lugemik III " , J.Jõgevere " Eesti keele grammatika I " , Veske - Grünthali " Aritmeetika IV " , J.Sitska " Ajalugu " , Jürgens - Tasaku " Maateadus " , Männiku " Loodusteadus " , A.Rezoldi " Saksa keele õpik " . (30)

1.8 ÕPILASORGANISATSIOONID .

Esimene katse koondada lapsi mõnda õpilasorganisatsiooni oli 1922/23 õppeaastal . Loodi karskusring 57 osavõtjaga (õpilasi oli koolis 156) . (31)

Järgmisel aastal jätkus karskusringi tegevus õpetaja A.Puuderselli juhendamisel . Lisaks sellele asutati H.Messiase ja L.Lume juhendamisel Punase Risti tegevust . 1924/24 . a. asutati skautide-hundipoegade rühm A.Puuderselli eestvõttel . Märgitud organisatsioonid püsisid kuni 1933/34 kooliaastani , mil loodi õpilasring " Lembitlased " järgmiste allharudega :

kirjandus (juhendav õpetaja Joh.Kasak)

karskus (juhendaja õpetaja - praktikant E.Peep)

hundipojad (H.Tarnaste)

koolikooperatiiv (L. Õunapuu) (32)

Õpilasringi põhikirjaga oli lubatud ühel õpilasel maksimaalselt osa võtta kahest harust .

Tähelepanuvääriv on koolikooperatiivi tegevus . Kuna neid oli maakonnas võrdlemisi vähe , siis 3. algkooli kooperatiivi tegevus on leidnud koha ka meie kooperatiivide arenguloos .

1935.a. kevadel organiseeritakse Noorkotkaste rühm (vastutaja õpetaja J.Kasak) . 1936/37.a. oli noorkotkaid 37 , kodutütteid 25 ja skautpoisse 18 . Noorkotkaste ja kodutütarde rühmad ei töötanud kooli juures , vaid käisid koos Kaitseliidu Maleva staabi juures , kus neid juhendas vastav instruktor , skaudid käisid samuti koos Skautide Maleva Staabi juures . (33)

Tähelepanu väärrib see , et kool oli võrdlemisi eemal spordi-

tööst .

Alles 1939/40 kooliaastal luuakse mängu - spordiring L.Õunapuu ja A.Pederselli hooldamisel ning malering A.Määritsa juhendamisel . 1938.a. 14. veebruaril soovitati koolivalitsuse poolt organiseerida ülekooliline spordipäev . Sellele ettepanekule vastas õppenõukogu : ei ! , sest igast klassist oli kuni 10 õpilast haiged , paljud kõhivad , paljudel puuduvad talispordi vahendid ja vastav riietus ning jalanõud . Küsimus otsustati võtta kaalumisele järgmine aasta . (34)

1.9 ÕPPENÕUKOGU JA INSPEKTEERIMISED .

Õppenõukogu koosolekul jagati õpetajate vaheline töö , hinnati õpilaste teadmisi ja käitumist , arutati õppekavasid ja - plaane , kuulati ära juhtivate organite ettepanekud jne. . Koosolekud protokolliti . Vahemikus 1924 - st aastast kuni 1940 - nda aastani oli kogu aja õppenõukogu sekretäriks Joh.Kasak .

Õppenõukogu koosolekuid peeti kaunis tihti : 1919/20 - 7 , 1920/21 - 8 , 1922/23 - 5 , 1923/24 - 10 , 1924/25 - 11 , 1925/26 - 13 , 1926/27 - 7 , 1927/28 - 6 , 1928/29 - 6 , 1929/30 - 8 , 1930/31 - 6 , 1931/32 - 6 , 1932/33 - 6 , 1933/34 - 6 , 1934/35 - 8 , 1935/36 - 9 , 1936/37 - 14 , 1937/38 - 13 , 1938/39 - 9 , 1939/40 - 9 . (35)

Kooli inspekteeris kohalik koolinõunik tavaliselt üks kord aastas . Kogu vaadeldava perioodi jooksul inspekteeriti kooli haridusministeeriumi poolt ainult üks kord . See oli 4. aprillil 1940 . Kohal käis ministeeriumi peainspektor Märt Raud . Inspekteerimisakti ei koostatud , muljed anti edasi samas suuliselt . (36)

1.10 KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA .

Aastas peeti 1 - 2 lastevanemate üldkoosolekut . Valiti hoolekogu , mille peamiseks ülesandeks oli aidata kaasa kehvemate õpilaste majanduslikule abistamisele . Hoolekogu aitas organiseerida ka koolipidusid ja summade kogumist õppevahendite ostmiseks . Hoolekogu koosolekuid oli aastas 4 - 8 .

Peamine kontakt oli individuaalne ja küllaltki tihe , eriti ulakate ja ebaedukalt edasijõudvate laste vanematega . (37)

22 nädalatundi

III klassi juhatajaks oli Jenny Punderaall , kes õpetas samas klassis Eesti keelt , kirjatehnikat , matemaatikat ning I klassis unuõpetust , III - IV klassi tähtsusele rõõmlemist ja tööõpetust ning IV klassile ajalugu - kokku 22 nädalatundi .

IV klassi juhatajaks oli Johannes Kasak , kes õpetas IV , V ja VI klassile Eesti keelt , IV klassis ajalugu ning loomist III - VI klassini - kokku 28 nädalatundi .

V klassi juhatajaks oli August Punderaall , kes õpetas matemaatikat IV ja V klassis , V klassis ajalugu , unuõpetust II - VI klassini ning võimlemist III - VI klassi lastele - kokku 28 nädalatundi .

VI klassi juhatajaks oli Hans Tarnasto , kes õpetas VI klassis matemaatikat , V ja VI klassis loomist ja võimlemist unuõpetust III - VI klassini - kokku 16 nädalatundi .

Agos määrati õpetas III ja VI klassis ajalugu , IV - VI klassis

1.11 EESTI VABARIIGI VIIMANE AASTA .

I klassi juhatajaks oli Lilly Õunapuu , kes õpetas samas klassis eesti keelt , kirjatehnikat , matemaatikat , võimlemist ja käsitööd ning V - VI klassi tüdrukutele võimlemist - kokku 22 nädalatundi .

II klassi juhatajaks oli Frieda Kasak , kes õpetas samas klassis eesti keelt , kirjatehnikat , matemaatikat , võimlemist ja käsitööd ning V - VI klassi tüdrukutele käsitööd - kokku 22 nädalatundi .

III klassi juhatajaks oli Jenny Puudersell , kes õpetas samas klassis eesti keelt , kirjatehnikat , matemaatikat ning I klassis usuõpetust , III - IV klassi tüdrukutele võimlemist ja tööõpetust ning IV klassile ajalugu - kokku 22 nädalatundi .

IV klassi juhatajaks oli Johannes Kasak , kes õpetas IV , V ja VI klassile eesti keelt , IV klassis ajalugu ning laulmist III - VI klassini - kokku 28 nädalatundi .

V klassi juhatajaks oli August Puudersell , kes õpetas matemaatikat IV ja V klassis , V klassis ajalugu , usuõpetust II - VI klassini ning võimlemist III - VI klassi poistele - kokku 28 nädalatundi .

VI klassi juhatajaks oli Hans Tarnaste , kes õpetas VI klassis matemaatikat , V ja VI klassis loodustugu ning poiste tööõpetust III - VI klassini - kokku 16 nädalatundi .

Ago Määrits õpetas III ja VI klassis kodulugu , IV - VI klas-

sis maateadust , kogu kooli ulatuses joonistamist ning I - II klassile laulmist . Kokku nädalatunde - 28 . (38)

Kasutamisel olid järgmised õpikud :

I klassis : H.Rajamaa " Aabits "

" Lugemik "

Joh.Käis " Matemaatika töövihik "

P.Puusepp " Kirjakeele algmeid "

Luur - Grünberg " Piiblilugusid "

II klassis : H.Rajamaa " Emakeele lugemik II "

A.Maramaa " Matemaatika II "

P.Puusepp " Kirjakeele algmeid I - II "

Luur - Grünberg " Piiblilugusid I - II "

Aavik - Tamman " Leelo II "

III klassis : M.Kampmaa " Eesti lugemik III "

A.Maramaa " Matemaatika III "

P.Puusepp " Kirjakeele andmeid III - IV "

Luur - Grünberg " Piiblilugusid III - IV "

Aavik - Tamman " Leelo "

J.Port " Loodusõpetus "

IV klassis : M.Kampmaa " Eesti lugemik IV "

A.Maramaa " Matemaatika IV "

P.Puusepp " Kirjakeele algmeid III - IV "

Luur - Grünberg " Piiblilugusid III - IV "

Aavik - Tamman " Leelo IV "

J.Port " Loodusõpetus IV "

J.Adamson " Möödunud ajad jutustavad "

Sütt - Koppel "Maateadus IV "

V klassis : J.Parijõgi " Eesti koolilugemik V kl. "

A.Kasvand " Matemaatika õpik V kl. "

P.Puusepp " Kirjakeele algmeid V - VI "

Luur - Grünberg " Usuõpetus V - VI "

Aavik - Tamman " Leelo V "

J.Adamson " Ajalugu V kl . "

J.Lang ja teised " Looduse sõber II " Joh.Kasak

Sütt - Koppel " Maateadus V kl. "

VI klassis : J.Parijõgi " Eesti koolilugemik VI kl. "

A.Kasvand " Matemaatika õpik VI kl. "

P.Puusepp " Kirjakeele algmeid V - VI "

J.Adamson " Ajalugu VI kl . "

Sütt - Koppel " Maateadus VI kl. "

J.Lang ja teised " Looduse sõber III "

Luur - Grünberg " Usuõpetus V - VI "

Aavik - Tamman " Leelo VI " (39)

Kooli 217 - st õpilasest oli mittekohustuslikke 40 . Neist nooremaid kui kaheksa aastat - 13 ja vanemaid kui neliteist - 27 .

Õppetöö algul jäi karja 24 ja lahkus enne õppetöö lõppu teemina 5 õpilast . Vabatahtlikke inglise keele õppijaid oli 11 . Maalt pärit õpilaste arvel laekus õppemaksu 120 krooni . Õppekäike toimus 25 . Noorkotkaid oli 29 , kodutütred 56 ja skaute

23 . Raamatukogus oli 1809 köidet . Kooli inpekteriti 3 . nov.
1939 . a. ja 4 . apr. 1940 . (40)

Õppenõukogu sekretär oli Johannes Kasak . Kooli kooperatiivi
hooldajaks jäi L:Õunapuu , raamatukogu hoidja Joh . Kasak ,
abiks Fr.Kasak , õppevahendite hooldajaks A.Määrits ja J.Puu-
dersell , tuletõrjevahendite hooldajaks H.Tarnaste , samuti ka
kirjanduse - , luule ja maleringi üldiseks hooldajaks oli
H.Tarnaste (abiks talle J.Puudersell , A.Määrits , Joh.Kasak)
Õppenõukogu esindas hoolekogus A.Puudersell . (41)

kogu valimiste eel rakendati kõik õpetajad " selgitustööle " ning õpilased esinesid sel puhul korduvalt isetegevuslike kontsertkavadega rahva ees .

Hakkab ilmuma seinaleht .

Aastas peeti tervelt 21 õppenõukogu koosolekut .

Õppetöö lõpul sai I klassi 32 - st õpilasest edasi 28 , õppe-
edukus 87,5 % ; II klassi 39 - st õpilasest edasi 35 , õppe-
edukus 89,5 % ; III klassi 40 - st õpilasest edasi 32 , õppe-
edukus 80,0 % . (46)

Alates IV klassist toimusid üleminekueksamid eesti ja vene keeles ning matemaatikas .

IV klassi õpilasi 39 , eksamitele lubati 36 , edasi sai 29 ,
õppeedukus 74,4 % .

V klassi õpilasi 28 , eksamitele lubati 28 , sai edasi 21 ,
õppeedukus 75,0 % .

VI klassi õpilasi 24 , eksamitele lubati 24 , edasi sai 19 ,
õppeedukus 79,2 % .

Kokku õpilasi oli koolis 202 , istuma jäi 38 , üldine õppeedu-
kus 81,2 % .

Kooli lõputunnistuse said 7. juunil 1941 . aastal 21 noort .

(47)

3.KOOL AASTAIL 1941 - 1944 .

3.1 SAKSA OKUPATSIOON VALGAMAAL .

Valgamaa koolid elasid okupatsiooniaja raskelt üle . Kümned kooliõpetajad langesid repressioonide ohvriks , vaevlesid vangi - laagris või hukkusid .

Algkoolid hakkasid tööle 1. nov. 1944 . a. , gümnaasiumid alles 2. jaan. 1942. a. . (48)

Nõukogude voimu aegne 7 - klassiline kool asendati Eesti Vabariigi aegse 6 - klassilise algkooliga , keskharidus muudeti mak - suliseks , hakati õpetama usuõpetust .

Kõrvaldati Nõukogude aegsed õpikud teatud piirangutega , lu - bati kasutada Eesti Vabariigi aegseid õpperaamatuid . Kirjanduse kursusest kõrvaldati " juudid ja dekadendid " . Nende hulka ar - vati V. Huga , B. Shaw ja Byron .

Ei lubatud ülistada Suure Prantsuse Revolutsiooni ideid ega valgustussajandit . Esiplaanile nihutati Saksa , eriti Bismarckiaegse Saksamaa ajalugu .

Hariduselu allutati otseselt Eesti Omavalitsuse juhile H. Mäele. Loodi Rahvakasvatuse Valitsus , kellel oli kohalik organ ka Val - ga linnas . Selle valitsuse baasil loodi organisatsioon " Eesti Noored " . Kõik need organisatsioonid pidid eestlasi kasvatama eesti ja saksa rahva saatusühitsuse vaimus .

Märmuseni arendati välja Vene - ja Nõukogude vastased tendent - sid . (49)

Kuid alates 1943 . a. võeti Valgamaal üha rohkem koolimaju . Saksa sõjaväe käsutusse . Seoses sellega vähendati õppetundide

2.KOOL AASTAIL 1940 - 1941

2.NOUKOGUDE OKUPATSIOON 1940/41 .

Arvates 1 septembrist viidi kogu aja vahetpidamata kooli juhtinud Hans Tarnaste üle Valga I . algkooli juhatajaks . Tema asemele määrati senise I . algkooli juhataja Aleksander Egel . Muid muudatusi kaadris ei toimunud . lahkus ka kauaaegne majahoidja - kütja Needra ja asemele tulid jaan ning Aliide Vallnerid . (42)

Ka õppeplaanis toimub palju muudatusi . Kaob usuõpetus ja hakatakse õpetama vene keelt , alates IV klassist a 5 tundi nädalas . Võõrkeeltest hakatakse õpetama saksa keelt IV klassist 4 tundi nädalas . Kasutusele võetakse rida uusi õpikuid .

Kõik senised õpilasorganisatsioonid likvideeritakse ja asutakse pioneerorganisatsioonide loomist . Selleks volitab õppenõukogu kontakti loomiseks ja pidamiseks komsomolikomiteega Joh. Kasaku

Luuakse teenistujate ja töötajate ametühingu algorganisatsioon . Klassides valitakse jaanuaris õpilastest klassiorganisatorid . Joh. Kasak alustab orkestri loomist . (43)

1941. aasta märtsis jäi koolijuhataja A.Egel järsku pimedaks . Teda asendab Joh.Kasak . (44)

13. veebruar 1941 . a. võtab õppenõukogu koosolekust osa ka esimene kooli vanem - pioneerijuht Regina Muhk . (45)

Juba kooliaasta algusest peale lülitub kooli ellu ka nõukoguliku elu vormid . Tähistatakse pidulikult Oktoobrirevolutsiooni aastapäeva , Punaarmee aastapäeva , Rahvusvahelist naistepäeva ja esimest maid . 12 . jaanuari 1941 . aasta Eesti NSV Ülemnõu-

kestvust , käidi koolis ülepäeviti ja Valga linnas isegi neljas vahetuses .

Et meeletada gümnasiste Saksa armeesse vabastati need õppemak - sudest , anti lõputunnistusi isegi kolme puuduliku hinde korral .

Kehtestati tööteenistus Saksamaal neile poistele ja neidudele , kes soovisid edasi õppida kõrg - ja kutsekoolides .

1944. a. 25. märtsil lõppes koolitöö kõigis Valgamaa koolides .

Pärast Valgamaa vabastamist alustati tööd kas septembris või oktoobris , olenevalt sellest , kui suured olid sõjapurustused ja kuidas leiti kooliõpetajaid . (50)

Kokku 100 nime .

Kuid juba enne õppetöö tegelikku algust hakkas koolijuhataja nimale laskuma niisuguseid kirju :

" Palun viia poeg Konstantin Tannisaar , sündinud 2 . septem - ril 1926 . a. - 1 . õpilase nimekirjast kustutada .

Põhjuseks , et ta on äärmiselt nõrk õpilane ja ka terviselt haiglane ja nõrk . " (51)

M. Tannisaar

5. detsembril 1941. aastal otsustas õppeõukogu : " Et paljudel õpilastel puudub kodu elektr ja peetakse , et korraldada abitaotlejatele . Et ta ei oleks võimeline kooli minema . 3. detsembrist iga päev peab laupäeva ja pühapäeva kella 10 - st kuni 18 - ni õhe õpetaja järelevalvel . " Niisugusele õpingute registreerimisele 17 õpilast . Osavõtjaid arv kuni 8. detsembrist kuni 30. detsembrini järgneks : 25 , 24 , 20 , 20 , 17 , 14 , 10 , 9 .

3.2 SAKSA OKUPATSIOON AASTATEL 1941 - 1944 .

Valga okupeerimise ametlikuks alguseks loetakse 8 . juulit 1941 . aastal . (51)

Koolitöö algamisest normaalsel ajal polnud juttugi . Lõpuks andsid saksa sõjavõimud loa alustada koolitööd novembri esimesel päeval . Valga 3 . algkooli esimene õppenõukogu koosolek toimus 1 . novembril 1941 . aastal kell 12 .

Algses nimekirjas oli õpilasi I klassis - 22 , II klassis - 33 , III klassis - 35 , IV klassis - 35 , V klassis - 35 , VI klassis - 26 . (52)

Kokku 186 nime .

Kuid juba enne õppetöö tegelikku algust hakkas koolijuhataja nimele laekuma niisuguseid kirju :

" Palun minu poeg Konstantin Tanissaar , sündinud 2 . septembril 1926 . a . - 1 õpilaste nimekirjast kustutada .

Põhjuseks , et ta on äärmiselt nõrk õpilane ja ka terviselt haiglane ja nõrk . " (53)

M. Tannissaar

6.detsembril 1941. aastal otsustas õppenõukogu : " Et paljudel õpilastel puudub kodus elekter ja petrol , siis korraldada pärastlõunasi õpinguid kooli ruumes alates 8. detsembrist iga päev peale laupäeva ja pühapäeva kella 16 - st kuni 18 - ni ühe õpetaja järelvalvel . " Niisugusele õpingule registreerus 27 õpilast . Osavõtjate arv kujunes aga 8. detsembrist kuni 20 detsembrini järgmiseks : 25 , 24 , 20 , 20 , 17 , 14 , 10 , 9 ,

11 , 6 ja 11 . (54)

1942 aasta jaanuari algul võeti Lembitu tänava koolimaja sõjaväe haigla alla . Kool paigutati 2. algkooli ruumidesse pargi juures .Töötati teises vahetuses 35 minutiliste koolitundide ja 5 minutiliste vaheaegadega . Vastava korralduse kohaselt tuli õppetöö V ja VI - ndas klassis lõpetada hiljemalt 9.mai seisuga , et noored saaksid kiiremini astuda kutsekoolidesse ametit õppima .

Nii antigi 9. mail 1942 . aastal kooli lõputunnistus kätte 21 noorele . (55)

1942/43 õppeaasta sai alata oktoobri teisel nädalal ikka koos linna 2. algkooliga nende majas . (56)

1943 . aasta märtsi lõpul koondati kõik Valga koolid samasse koolimajja .See sundis vähendama tundide arvu ja neid lühendama . 3. algkool sai endale ruumid ainult igal esmaspäeval , kolmapäeval ja reede hommikuti kella 7 - 10.40 vahel .

Õppetundide arvu vähendati järgmiselt :

I klassi senise 24 pealt 16 - le .

II klassi senise 24 pealt 16 - le .

III klassi senise 27 pealt 17 - le .

IV klassi senise 30 pealt 18 - le .

V klassi senise 30 pealt 18 - le .

VI klassi senise 30 pealt 18 - le . (57)

15 . aprillil pidi kool linna koolivalitsusse teatama nende õpilaste nimed , kes ei suuda koolikursuse lõpetamisega toime tulla , et neid siis saata Saksamaale nn. abiteenistusse .Õppenõu-

kogu poolt koostatud nimekirjas oli 9 õpilast .

Õpilaste arvuks koolis oli 200 . (58)

1943/44 . aasta õppetöö 18. oktoobril algas veelgi kitsamates oludes . Tunnid pidid algama esialgse kava kohaselt kell 13 I ja II klassiga lasteaia ruumides Turu tn. 3 ning III ja IV klassiga kutsekeskkooli ruumides Kungla tn. 23 .Varsti selgus , et aega tuleb veelgi kärpida .

Ruume saadi ainult esmaspäeviti , kolmapäeviti ,reedeti I ja II - le klassile 15 tunniks ning ülejäänud igale 18 tunniks 35 - 40 minutilise koolitunni pikkuse juures.

Kaader jäi endiseks .

Tegelikult tuli koolitöö lõpetada juba 1944. aasta 2. veebruaril . Algas õpilaste evakueerimine linnast . Viimane õppenõukogu koosolek peeti Turu tn.2 Joh.Kasaku korteris 19. märtsil 1944. aastal . (59)

Järgmisse klassi otsustati viia järgmised õpilased:

I klassi 41 õpilasest 30

II klassi 42 õpilasest 40

III klassi 34 õpilasest 25

IV klassi 32 õpilasest 27

V klassi 26 õpilasest 22

VI klassi 32 õpilasest 31

Õppekavast jäi läbi võtmata hulk materjali .

I klassis - arvud 20-100, korrutamine ja jagamine 20 piires .

II klassis - korrutamine ja jagamine 100 piires , murru mõis - te jne.

III klassis - murrud , geomeetiline materjal , korrutamine - jagamine 1000 piires , pooled lugemispalad ja pöördsonad ,

IV klassis , aga ka V ja VI klassis jõuti vaevalt läbida pool programmist .

Õpikud hilinesid pikalt . (60)

KOKKUVÕTE

Antud töö kajastab kooli elu aastatel 1919 - 1944 . See küll -
laltki pikk ajajärk hõlmab Eesti Vabariigi aastaid aga ka sak -
sa ja nõukogude okupatsiooni aastaid .

Kool alustas oma tegevust 1919 aasta sügisel ja kandis nime
Valga linna III algkool ja kandis seda nime kogu Eesti Vabarii -
gi perioodi ajal . Kuni 1922/23 kooliaasta lõpuni anti välja
neljaklassilise kooli lõputunnistusi , kuid alates 1924/25 kuue -
klassilise algkooli lõputunnistusi .

Koolil puudus oma maja ja esimesel aastal asuti eramajas , kus
üüriti esimest korrust . Kool sai oma uude majja Lembitu tn. 2
1924 a. sügisel .

Esimesel kooliaastal oli õpilasi kokku 114 , hiljem kasvas
see arv 200 ümber .

Alguses oli suur puudus õppevahendinditest ja ka paljude pere -
kondade materiaalne olukord polnud kõige parem .

Esimesel aastal oli ka laste õpeedukus väga madal , hiljem
see aga tõusis . Õppeainetes mahajäänuid aga aidati järele nii
üksikult kui ka rühmade kaupa . Püüti kasvatada õpilaste kohuse -
tunnet . Õpeedukuse langemise tõi kaasa 1934 aasta , millal
loobuti klassisüsteemis õpetamisest .

1922/23 õppeaastal töötati juba ülelinnaliselt ühtlustatult
õppeplaani järgi .

Oma raskeltkasvatatavate lastega püüdis kool ise toime tulla ,

mitte aga probleemi lahendada laste ümberpaigutamisega teise kooli . Lähtuti põhimõttest , et kuna õpetajad tunnevad oma kooli õpilasi ja nende vanemaid kõige paremini , siis nad oskavad neid ka kõige paremini aidata .

Koolis oli tihe side õpetajate ja lastevanemate vahel . Samuti tegutses kooli hoolekogu , mis püüdis vaesemaid perekondi aidata aga samuti organiseeris koolipidusid ja kogus summasid õppevahendite ostmiseks .

Koolis tegutses ka mitmeid õpilasorganisatsioone nagu karskusring , skautide - hundipoegade rühm . 1933/34 õppeaastal loodi õpilasring " Lembitlased " , mille allharudeks olid kirjandus , karskus , hundipojad , koolikooperatiiv , nendest viimane tegutses eriti edukalt .

Võimaluse korral püüti tihedalt korraldada ekskursioone ja matku , milledest ühel viibis ka luuletaja E.Enno .

Pidevalt täienes ka kooli materiaaal - tehniline baas . Kasutusel olid head õpikud .

Kooli edasise arengu lõi aga segamini Eesti okupeerimine nõukogude vägede poolt . Suuri muudatusi tehti õppeplaanis , suurendati vene keele osatähtsust . Kasutusse tulid uued nõukogude ideoloogiaga õpikud . Kõi senised õpilasorganisatsioonid saadeti laiali ja loodi pioneeriorganisatsioonid .

1941 a. õppenõukogu koosolekust võtab osa ka juba vanem - pioneerijuht .

Juba koolielu algusest saadik tulevad ka kooliellu nõukoguliku

elu vormid .

Tähistatakse pidulikult Oktoobrirevolutsiooni aastapäeva ,
Punaarmee päeva jne..

Ülemineku eksamid toimusid alates IV klassist eesti ja vene
keeles ning matemaatikas .

Raskeks ajaks oli koolile ka 1941 - 1944 saksa okupatsiooni
aastad . Normaalsest koolielust polnud juttugi . Kuna koolimaja
võeti sõjaväe haigla alla , tuli koolil mitu korda kolida.

Lühendati nii koolitundide arvu kui ka kooli kestvust tervikuna.

1942/43 õppeaastal sai kool alata alles oktoobri keskel . Ka
õppekavast jäi hulk materjali läbivõtmata .

Hoolimata keerulistest aegadest oli kooli õpetajaskond väga
püsiv ja andis endast parima , et anda lastele head haridust .
Õppeedukuse poolest oli kool Valgamaal parimate hulgas .

SUMMARY.

The purpose of this study is the Valga I Elementary school during 1919 - 1944 years .

The study is choiced in this reason , that nobody has choiced this subject before .

Needful material for work has got basically from the local archive , chronicle and also reminiscences of people who leared or teached in this school .

The study consist from the following sections :

1919 - 1939 - years of Estonian Republic

1940 - 1941 - years of Soviet occupation

1941 - 1944 - years of German occupation

In every period has treated questions of sessional work , pedagogical personnel , all the pupils of school , economic questions and out - of - school work .

In the I part has more detailed trated difficulties with opening school and also difficult conditions for the children who went to school in this time , their scholastic proficiency and function of pupils organizations .

In the II part has treated soviet teaching in schools . Reforms in study plans , relative importance increased a lot . Previos pupils organizations forbid .

In the III part has treated German occupation . It was very difficult time for school . The school removed many times ,

school days grow shorter . From the programme became a lot going through .

But in spite of difficult time , pedagogical personnel was very permanent .

- 1 - Valga Archiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, 18. 83
- 2 - Valga Archiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, 18. 12
- 3 - Valga Archiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, 18. 14
- 4 - Valga Archiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, 18. 10
- 5 - Valga Archiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, 18. 10
- 6 - Valga Archiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, 18. 12
- 7 - Valga I PK. archiv
- 8 - Valga Archiv, F - 481, nim. - 1, s - 3, 18. 17
- 9 - Valga I PK. archiv
- 10 - Valga I PK. archiv
- 11 - Valga Archiv, F - 481, nim. I, s - 3, 18. 83
- 12 - Valga Archiv, F - 481, nim. I, s - 3, 18. 102
- 13 - Valga Archiv, F - 481, nim. I, s - 4, 18. 69
- 14 - Valga I PK. archiv
- 15 - Valga I PK. archiv
- 16 - Valga Archiv, F - 481, nim. - 1, s - 7, 18. 83
- 17 - Valga Archiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, 18. 8
- 18 - Valga I PK. archiv
- 19 - Valga I PK. archiv
- 20 - Valga I PK. archiv
- 21 - Valga Archiv, F - 481, nim. - 1, s - 4, 18. 17
- 22 - Valga I PK. archiv

VIITED .

- 1 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s -1, lk. 6
- 2 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s -2, lk. 62
- 3 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, lk.12
- 4 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, lk.14
- 5 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, lk.10
- 6 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, lk.12
- 7 - Valga I PK arhiiv
- 8 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. -1, s - 3, lk.17
- 9 - Valga I PK. arhiiv
- 10 - Valga I PK. arhiiv
- 11 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. 1 , s-4, lk.68
- 12 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. 1, s - 3, lk.102
- 13 - Valga Arhiiv, F - 481, nim.1, s - 4 , lk.69
- 14 - Valga I PK. arhiiv
- 15 - Valga I PK. Arhiiv
- 16 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 7, lk. 63
- 17 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, lk.8
- 18 - Valga I PK. arhiiv
- 19 - Valga I PK. arhiiv
- 20 - Valga I PK. arhiiv
- 21 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 4, lk.17
- 22 - Valga I PK. arhiiv

- 23 - Valga I PK.arhiiv
- 24 - Valga I PK. arhiiv
- 25 - Valga I PK. arhiiv
- 26 - Valga I PK. arhiiv
- 27 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 3 , lk.16
- 28 - Valga I PK. arhiiv
- 29 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, lk. 7
- 30 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 4, lk.62
- 31 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 3, lk.18
- 32 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 3, lk.19
- 33 - Valga I PK. arhiiv
- 34 - Valga I PK. arhiiv
- 35 - Valga I PK. arhiiv
- 36 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 6, lk.16
- 37 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 6, lk.19
- 38 - Valga I PK. arhiiv
- 39 - Valga I PK. arhiiv
- 40 - Valga I PK. arhiiv
- 41 - Valga I PK. arhiiv
- 42 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 4, lk.18
- 43 - Valga I PK. arhiiv
- 44 - Valga I PK. arhiiv
- 45 - Valga I PK. arhiiv
- 46 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, lk.16
- 47 - Valga Arhiiv, F - 481 , nim. - 1, s - 4, lk.32
- 48 - Valga Arhiiv, F - 481 , nim. - 1, s - 2, lk.18

- 49 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. 1, s - 2, lk. 19
- 50 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, lk. 20
- 51 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 2, lk. 20
- 52 - Valga I PK. arhiiv
- 53 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 5, lk. 12
- 54 - Valga I PK. arhiiv
- 55 - Valga I PK. arhiiv
- 56 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 6, lk. 14
- 57 - Valga I PK. arhiiv
- 58 - Valga I PK. arhiiv
- 59 - Valga Arhiiv, F - 481, nim. - 1, s - 6, lk. 24
- 60 - Valga I PK. arhiiv

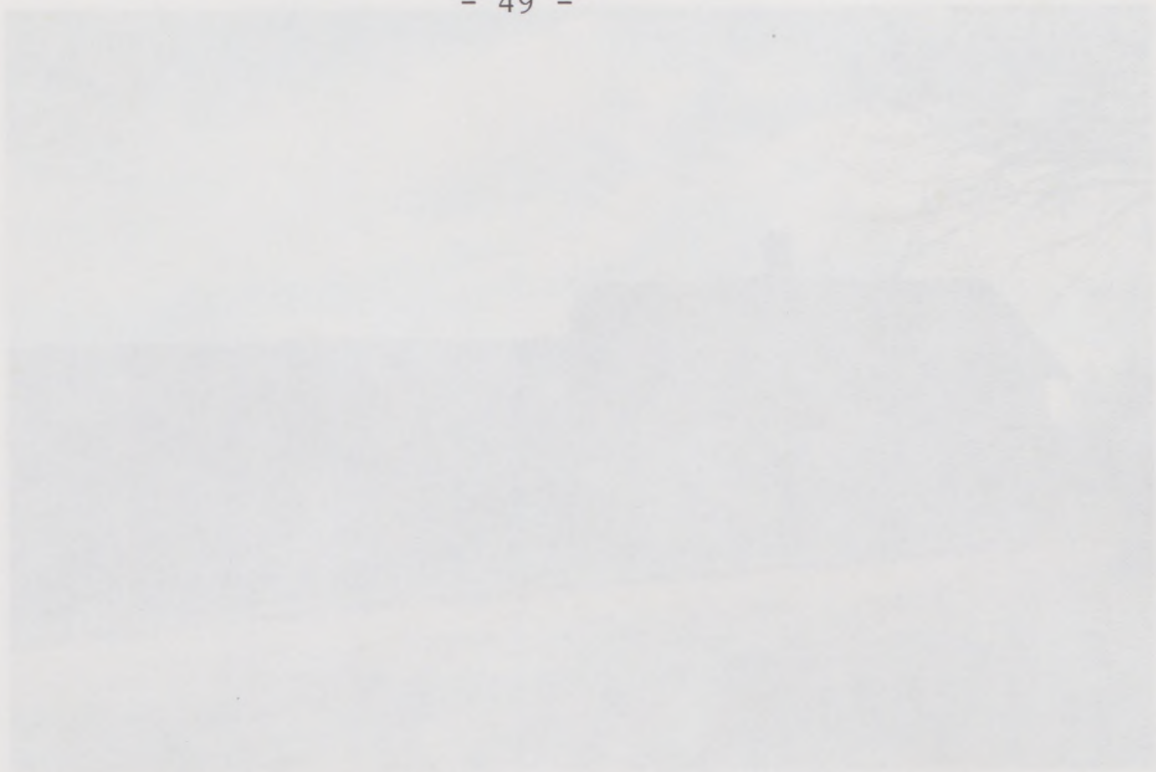
10. Valga I PK. arhiiv

11. H. Kangro "Koolilinn Valga" - Sport, 1982, a.

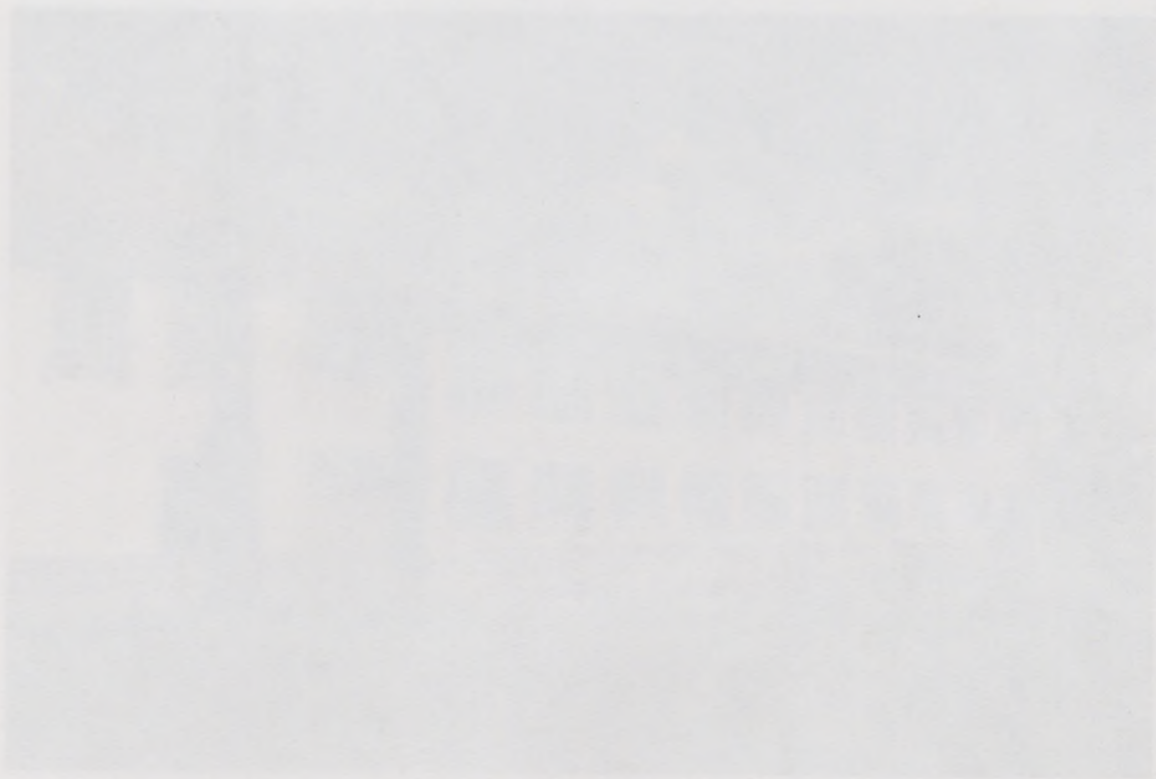
KASUTATUD ALLIKAD JA KIRJANDUS

Valga Arhiiv

1. F - 481 , nim. - 1 , säilik 1
2. F - 481 , nim. - 1 , säilik 2
3. F - 481 , nim. - 1 , säilik 3
4. F - 481 , nim. - 1 , säilik 4
5. F - 481 , nim. - 1 , säilik 5
6. F - 481 , nim. - 1 , säilik 6
7. F - 481 , nim. - 1 , säilik 7
8. Nõukogude Eesti raamat 1940 - 1954
9. A.Elango " Eesti kooli ja pedagoogilise mõtte ajaloost "
- 10.Valga I PK. muusesum
- 11.B.Kangro " Koolilinn Valga " - Rootsi , 1982. a.

LISAD .

1964 . 2 . 20 . 1964 . 2 . 20 . 1964 . 2 . 20 .

FK 44654-1
Kooli õues asuv majahoidja majake koos puukuuri ja looma -
pidamistalliga .

FK 44654-21
1964 . a. valminud juurdeehitus .

Valga I Põhikool (Lembitu 2) . FK 44654-3

Valga I Põhikool (vaade siseöuest) . FK 44654-4

Valga II Põhikool (Lembitu 1) .

FK 44654-5

FK 44654-6

Valga linna Eesti segaalgkool (E . Enno) .

1921/22. õ-a. 1. lennu lõpetajad

4- klassilise algkooli lõputunnistuse said:

1. Avise, Loreida
2. Braun, Salme
3. Jentson, Malle
4. Karolin, Luise
5. Kunts, Konstantin
6. Liiv, Alviine
7. Madisson, Joosep
8. Maks, Robert
9. Milt, Amanda
10. Pastarus, Ida
11. Peedo, Alma
12. Pöder, Roman
13. Päss, Ida
14. Puller, Minna
15. Sõjamägi, Aliide
16. Timpmann, Johanna
17. Uibopuu, Linda
18. Turm, Eduard
19. Jentson, Herman
20. Ervus, Herman
21. Lasarus, Julius
22. Lasarus, Voldemar
23. Nehjat, Henrik
24. Otto, Johannes
25. Searnik, Endel
26. Uusikas, Ilmar
27. Oja, Minna
28. Hebeke, Elmar

1922/23. 6-a. 2. lennu lõpetajad

4- klassilise algkooli lõputunnistuse said:

1. Davidonis, Emma

1. Asse, Harald

25. Saarnik, Endel

2. Baltkai, Rosalie

26. Umalas, Ilmar

3. Davidonis, Emma

27. Oja, Minna

4. Hendrikson, Ella

5. Kõits, Illaria

6. Kõiv, Maria

7. Lippert, Gertrud

8. Määrits, Valentina

9. Neering, Adele

10. Oinas, Emilie

11. Saar, Amalie

12. Volmer, Olga

13. Zirul, Elisabeth

14. Õunapuu, Lydia

15. Õunapuu, Ella

16. Ahun, Gustav

17. Hiio, Peeter

18. Jentson, Herman

19. Kruus, Herman

20. Lazarus, Julius

21. Lazarus, Voldemar

22. Mehiste, Henrik

23. Otto, Johannes

24. Rebane, Elmar

1925/26. õ-a. 4. lennu lõpetajad

1924/25. õ-a. 3. lennu lõpetajad

1. Aid, Triin

1. Davidonis, Emma

2. Kingsepp, Hilda

3. Kulbok, Verner

4. Köits, Illaaria

5. Leppert, Gertrud

6. Mehist, Heinrich

7. Mürk, Voldemar

8. Neeving, Adeele

9. Oja, Vilhelmiine

10. Pantalón, Helene

11. Pettai, Julius

12. Rebane, Elmar

13. Saar, Amalie

14. Tamm, Eduard

15. Tamm, Ljudmilla

16. Tabinoff, Salme

17. Täht, Klaudia

18. Umalas, Ilmar

19. Volmer, Olga

20. Vähi, Aliide

21. Vähi, Elfriide

22. Lipstok, Linda

23. Kont, Johanna

24. Jakobson-Meeks, Nikolai

25. Sirk, Salme

26. Susi, Siinaida

27. Tabinoff, Linda

28. Tuvikane, Eduard

29. Vaaver, Maria

30. Vares, Aleksander

31. Villemson, Irene

32. Ziisk, Aleksander

33. Hendrikson, Ella

34. Kerik, Antea

1925/26. õ-a. 4. lennu lõpetajad

1. Aid, Erika	25. Sirk, Salme
2. Berg, Aleksander	26. Susi, Sinaida
3. Bertman, Ida	27. Tabinoff, Linda
4. Haas, Amanda	28. Tuvikene, Eduard
5. Joosek, Jaan	29. Vaaver, Maria
6. Jõgi, Sergius	30. Vares, Aleksander
7. Jürisson, Ina	31. Villemson, Irene
8. Kalev, Valter	32. Ziiak, Aleksander
9. Kangro, Alla	33. Hendrikson, Ella
10. Kaska, Feliks	34. Kerik, Anton
11. Koik, Helmi	
12. Kolts, Richard	
13. Leetus, Timofei	
14. Lumi, Villem	
15. Maks, August	
16. Metusala, Karl	
17. Mägi, Bernhard	
18. Nirk, Liisi	
19. Orav, Helene	
20. Parts, Voldemar	
21. Piip, Peeter	
22. Priuhka, Valentine	
23. Riismantel, Johannes	
24. Seero, Artur	

1926/27. 6-a. 5. lennu lõpetajad

1. Aller, Rudolf	25. Tiivel, Jenny-Evgenia
2. Jullis, Leida	26. Viilap, Karl
3. Karolin, Karl	27. Vahi, Hilda
4. Kattai, Erich	28. Maltier, Elfrida
5. Kattai, Herbert	29. Kabor, Voldemar
6. Kikkas, Veera	30. Leetus, Veera
7. Kõiva, Eugenie-Elvine	31. Siider, Ferdinand
8. Kubjas, Alfred	32. Parts, Senta
9. Kubjas, Aima	33. Kirk, Johannes
10. Kütt, Efimia	34. Suri, Aleksander
11. Luukas, Johanna	
12. Lõokene, Konstantin	
13. Madal, Alvine	
14. Milt, Edgar	
15. Needra, Georg	
16. Pantalon, Alma-Alla	
17. Pettai, Senta-Hortensia	
18. Saar, Elise-Maria	
19. Sonne, Klaudia	
20. Teder, Teodor	
21. Uibo, Hilda	
22. Vaaver, Klaudia	
23. Vervik, Harry	
24. Kõids, Boris	

1927/28. õ-a. 6. lennu lõpetajad

1. Duvin, Elvira-Paulina	25. Tiivel, Jenny-Evgenia
2. Eelias, Voldemar	26. Viilup, Karl
3. Karolin, Auguste	27. Vähi, Hilda
4. Kelch, Pauline	28. Beltler, Elfriide
5. Kirschbaum, Sergius	29. Kastor, Voldemar
6. Kirschbaum, Vladimir	30. Leetus, Veera
7. Kunsing, Toofil	31. Siider, Ferdinand
8. Kübar, Armilla	32. Parts, Senta
9. Laarmann, Richard	33. Kirk, Johannes
10. Lemming, Eugen	34. Suri, Aleksander
11. Lipp, Theodor	
12. Lumi, Ella	
13. Meena, Johannes	
14. Mustikas, Boris	
15. Mürk, Peeter	
16. Potsep, Vladimir	
17. Pudrunahk, Melanie	
18. Puustus, Alfred	
19. Jantsikene, Lydia	
20. Rebane, Friedrich	
21. Rehkenberg, Elsa	
22. Rullis, Alfred	
23. Sepp, Karl-Evald	
24. Tamm, Jaan	

1928/29. 6-a. 8. lennu lõpetajad

1928/29. 6-a. 7. lennu lõpetajad

1. Gross, Eduard

1. Akkermann, Georg

2. Eisler, Elfriede

3. Jauhka, Eufimia

4. Jänes, Olga

5. Konze, Jaan

6. Kriisk, Rudolf-Kubjas

7. Kübar, Aurelia

8. Lust, Valentine

9. Must, Leonhard

10. Puustus, Salme

11. Susi, Viktor

12. Särm, Leon

13. Sööro, Edgar

14. Tamm, Larissa

15. Tints, Veera

16. Tambak, Koidula

17. Treimuth, Klavdia

18. Undrits, Koidula

19. Käri-Sell, Erich-Eduard

20. Hermann, Evald

21. Jaanson, Leopold

22. Tints, Eduard

23. Urust, Erminia

1929/30. 6-a. 8. lennu lõpetajad

1930/31. 6-a. 9. lennu lõpetajad

1. Gross, Eduard
2. Kallas, Eduard
3. Krausberg, Aleksander
4. Kubjas, Marie
5. Kurg, Linda
6. Lillipuu, Eduard
7. Mullikas, Raimond
8. Pulga, Eduard
9. Pästlane, Nikolai
10. Tamm, Meta
11. Indrikson, Oskar
12. Sarja, Klaudia

13. Valtter, Voldemar

14. Vattis, Johann

15. Vattis, Nikolai

16. Teder, Ljudmila

17. Granet, August

18. Hergemöte, Andrei

1930/31. 6-a. 9. lennu lõpetajad

1. Kivi, Alide
2. Kliim, Kaljo
3. Leetus, Lydia
4. Madisson, Leonhard
5. Muna, Aleksei
6. Pikk, Johannes
7. Poola, Marie
8. Raag, Aleksander
9. Sepp, Raimond
10. Tännä, Lilly
11. Vaver, Eugenia
12. Valter, Voldemar
13. Vattis, Johann
14. Vattis, Nikolai
15. Teder, Ljudmilla
16. Graner, August
17. Morgenroth, Andrei
18. Kõlv, Antonius
19. Koolmaister, August
20. Vaart, Eugenia
21. Krausberg, Valentine
22. Vahi, Richard
23. Herzberg, Hilda
24. Haer, Johannes

1931/32. 6-a. 10. lennu lõpetajad

1. Ammas, Johannes
2. Assmann, Eugenia
3. Boguś, Konstantin
4. Egipti, Aleksander
5. Herzberg, Albert
6. Koemets, Meta
7. Lemming, Alide
8. Limbo, August
9. Lindebaum, Erna
10. Madisson, August
11. Padrik, Olga
12. Pantalón, Aleksander
13. Pantalón, Osvald
14. Pento, Tamara
15. Susi, Konstantin
16. Schmidt, Leonelle
17. Viikmann, Endel
18. Kõiv, Antonina
19. Koolmeister, August
20. Vaart, Eugenia
21. Krausberg, Valentine
22. Vähi, Richard
23. Herzberg, Hilda
24. Haar, Johannes

1932/33. 6-a. 11. lennu lõpetajad

1. Aben, Klaudia
2. Akkermann, Alfred
3. Aunin, Amanda-Elviine
4. Kallas, Õie
5. Koemets, Liidia
6. Kõiva, Linda
7. Kübar, Renate-Marie
8. Lipp, Olga
9. Maasik, Meranda
10. Morgenroth, Johann
11. Niilus, Aleksei
12. Ots, Juliine
13. Strosche, Harald
14. Tamm, Manivald
15. Tamm, Salme
16. Tännu, Heinrich-Eduard
17. Vernik, Endel
18. Assmann, Alfred
19. Akkermann, Valter
20. Leetua, Johann
21. Suuro, Voldemar
22. Barings, Cornelius
23. Poola, August

1933/34 6-a. 12. lennu lõpetajad

1. Anderson, Leida-Alide

2. Ennok, Villem

3. Inn, Heljo

4. Krausberg, Oie

5. Kuhi, Arnold

6. Leetus, Boris

7. Muna, Arseni

8. Needra, Linda

9. Papagoi, Linda

10. Pavlovitš, Leonhard

11. Pavlovitš, Leontine

12. Pikk, Marie

13. Pikk, Sinaida

14. Rechenberg, Hilda

15. Tannaste, Teo

16. Tanna, Alice

17. Velka, Johannes

18. Verner, Heino

19. Viiding, Leida

20. Leetus, Johann

21. Sööro, Voldemar

22. Harings, Cornelius

23. Poola, August

24. Kaag, Peeter

25. Olo, Teder

26. Vattis, Liidia

27. Valjak, Ilse-Linda

28. Viinapuu, Linda

29. Venter, Liidia, Leida

30. Peterson, Richard

31. Karpov, Vladimir

32. Kargaja, Laine

33. Pestiade, Ljubov

34. Vaher, Julie

35. Krusev, Liidia

1934/35 õ-a. 13. lennu lõpetajad

1. Akkermann, Leonhard	25. Ulo, Teder
2. Bertmann, Leida	26. Vattis, Liidia
3. Esimäe, Aleksander	27. Valjak, Ilse-Linda
4. Feldreber, Helmi	28. Visnapuu, Linda
5. Aas, Olga	29. Vänter, Liidia, Leida
6. Herman, Hermine	30. Peterson, Richard
7. Kais, Hertha	31. Karpov, Vladimir
8. Karulin, Anna-Marie	32. Kargaja, Laine
9. Karulin, Elsa-Alice	33. Pästlane, Ljubov
10. Kattai, Ella	34. Vaher, Juulie
11. Kikkas, Eliisabeth	35. Kraav, Liidia
12. Kirk, Sergei	
13. Koolmeister, Orest (Oskar)	
14. Krevald, Maimo	
15. Kubjas, Johannes	
16. Kübar, Heinhold	
17. Lazarus, Acto	
18. Lippert, Linda	
19. Lõokene, Liidia-Linda	
20. Maasik, Aleksander	
21. Niilus, Arseni	
22. Alliste (Pantalon), Meeta	
23. Pormeister, Endel	
24. Raag, Peeter	

1935/36 6-a. 14. lennu lõpetajad

1. Boguś, Leonty
2. Kasak, Melita
3. Kolgo, Arnold
4. Kõiv, Linda
5. Leetus, Elmar
6. Lehe, Leili
7. Morgenroth, Raissa
8. Osolit, Valda-Margarita
9. Pikk, Hanelle
10. Põldma, Salme
11. Reiljan, Aleksander
12. Rääbis, Alide
13. Saar, Elfriede-Johanna
14. Tarnaste, Aino
15. Timpmann, Erich
16. Tuule, Hugo
17. Valner, Arnold
18. Tirrand, Eduard
19. Kõlves, August
20. Treier, Johannes
21. Koemets, Karla
22. Kikkas, Konstantin

23. Viiding, Eduard

24. Uuter, Erich

25. Vedres, Aino

26. Kerge, Johannes

27. Sajala, Bernhard

28. Tõnu, Leida

29. Kontana, Johannes

30. Miika, Eilma

31. Laet, Karl

32. Tõnu, Eeljo

33. Verblane, Aino

1936/37 6-a. 15. lennu lõpetajad

1. Adrat, Felix	25. Viiding, Eduard
2. Alliste, Edgar	26. Unter, Erich
3. Eichelmann, Endel	27. Verrerr, Aino
4. Esimäe, Eduard	28. Kerge, Johannes
5. Gerasimov, Oskar	29. Rajala, Bernhard
6. Herman, Aleksander	30. Treu, Leida
7. Kallaste, Ülo	31. Rantsus, Johannes
8. Kolgo, Arnold	32. Miiks, Hilda
9. Kõbar, Feliida	33. Leht, Karl
10. Lindma, Linda	
11. Lindebaum, Arnold	
12. Meriling, Voldemar	
13. Parika, Kalju	
14. Puudersell, Elmar	
15. Pulst, Johannes	
16. Rand, Rolf	
17. Rand, Valentine	
18. Rohtla, Leida	
19. Rosenberg, Valter	
20. Sepa, Linda	
21. Sikk, Paul	
22. Tonts, Harry	
23. Tonts, Kalju	
24. Varblane, Elmar	

1937/38 6-a. 16. lennu lõpetajad

1. Anier, Peeter

2. Auns, Laine-Miranda

3. Havist, Laine

4. Jaanson, Aino-Elfriide

5. Kallaste, Hilja-Alice

6. Kallaste, Kalju

7. Kalvet, Virve

8. Kokamägi, Taimi-Heljula

9. Kõiv, Maio

10. Kõvask, Elsina-Vilma

11. Leid, Vally-Siegfriede

12. Maasik, Melania

13. Mets, Asta

14. Nirk, Juhan

15. Rohtla, Ants

16. Unter, Evald, Henrik

17. Änilane, Jaan

18. Vijar, Meeta

19. Eichelmann, Endel-Johannes

20. Kark, Lembit

21. Niilus, Julius-Alfred

22. Unter, Arnold-Rudolf

23. Kuhi, Helju

24. Luul, Oskar-Georg

25. Palmiste, Valva

26. Pikk, Elmar

27. Pechenberg, Villan

28. Rohtla, Asta

29. Sikk, Harald

30. Kõivik, Edmund-Edvard

31. Kald, Vladimir

32. Kallas, Elmar

1938/39 6-a. 17. lennu lõpetajad

1. Aas, Valentina	25. Palmiste, Valve
2. Alliste, Ivi	26. Pikk, Elmar
3. Anier, Alfriede	27. Rechenberg, Villem
4. Jaanson, Oskar-Eduard	28. Rohtla, Ants
5. Kasak, Herisie	29. Sikk, Harald
6. Kasak, Leonida	30. Kõivik, Edmund-Eduard
7. Kikkas, Linda	31. Kald, Vladimir
8. Kallaste, Kaljo	32. Kallas, Elmar
9. Kuhl, Glafira-Erika	
10. Lehe, Jaan	
11. Leht, Valve-Rosalie	
12. Purje, Astra	
13. Rohtla, Väino	
14. Salu, Helmut	
15. Tomson, Heino	
16. Treimuth, Helja-Maria	
17. Treimuth, Ludmilla	
18. Tanna, Hans	
19. Vaher, Johann	
20. Valme, Arkadi	
21. Viilup, Loreida	
22. Vijar, Bertha	
23. Vänter, Arteme	
24. Lumi, Oskar-Georg	
25. Varblane, Eduard	

1939/40 õ-a. 18. lennu lõpetajad

1. Heli, Kalju
2. Akkermann, Vello
3. Eensild, Jaan
4. Gerasimov, Aleksei
5. Herman, Robert
6. Kallis, Richard
7. Kaur, Linda
8. Kerge, Kaljo
9. Niklas, Miranda
10. Pikk, Endel
11. Pärnaste, Maimu
12. Rand, Jaan
13. Rass, Evald
14. Reiljan, Ronald
15. Roosimäe, Anny
16. Roots, Valve
17. Sarapuu, Heino
18. Valk, Harry
19. Vernik, Leonhard-Johannes
20. Kadaja, Maimo
21. Anier, Emilie
22. Ristain, Aino
23. Auspere, Felix
24. Vallner, Ilme
25. Varblane, Eduard

1940/41 . 6-a . 19. lennu lõpetajad.

1. Karki , Thekla
2. Karpa , Evald
3. Konks , Endel
4. Paatsi , Aksel
5. Paluvits , Serefima
6. Piiraja , Kaljo
7. Prantsus , Voldemar
8. Schmidt , Silvia
9. Teder , Valve
10. Tuhkri , Heljo
11. Visnapuu , Leida
12. Kuus , Erich - Theodor
13. Pihu , Elsa
14. Sikk , Eduard
15. Poola , Virve
16. Leetma , Eino
17. Kuusemets , Asta
18. Kirk , Heino
19. Saluveer , Evald
20. Teder , Endel
21. Niilus , Ants

1941/42 . 6-a . 20 . lennu lõpetajad .

1. Eistne , Deesi
2. Gladkin , Nadeshda
3. Fomina , Veera
4. Kallas , Herbert
5. Kaur , Viktor
6. Kerge , Luule
7. Koppel , Hilda
8. Lindma , Elvine - Ernilia
9. Mei , Aksel
10. Neering , Karl
11. Niilus , Maimo
12. Poolak , Heljo
13. Pärnaste , Oie
14. Sarapuu , Herta
15. Saarend , Elna - Maie
16. Sarv , Vello
17. Sulin , Milda
18. Susi , Linda
19. Raide , Tamara
20. Tuul , Henn
21. Ounapuu , Ülo - Olaf

1942/43 . 6-a . 21 . lennu lõpetajad.

1. Floren , Alide	26. Pikk , Juta
2. Jurs , Saima	27. Kõivik , Kalju
3. Kaur , Salme	
4. Kolgo , Miralda	
5. Laatsarus , Virve	
6. Nõmme , Aino	
7. Poolak , Elga	
8. Valk , Vilma	
9. Varblane , Aino	
10. Hoolemaa , Laine	
11. Fomin , Boris	
12. Kängsepp , Eduard	
13. Nigul , Kuuno	
14. Roosiorg , Harri	
15. Tamm , Olev	
16. Torm , Aimo	
17. Tuhkri , Arnold	
18. Viilup , Alfred	
19. Pärtin , Raul	
20. Varblane , Kalju	
21. Pöder , Aldo	
22. Urb , Jaan	
23. Hiioob , Jaan	
24. Lõhmus , Bernhard	
25. Teder , Helju	

1943/44 . 6-a . 22 . lennu lõpetajad

1. Untera , Heino - Leopold	26. Kärmet , Jaan
2. Konks , Johan	27. Treimuth , Valli
3. Lõhmus , Paul	28. Kork , Johannes
4. Rand , Hugo	29. Jakustand , Ülo
5. Maasik , Erich	30. Kalvet , Linda
6. Kõhl , Bruno - Siegfried	31. Poola , Saima
7. Noormets , Leo	32. Lõiv , Karla
8. Blumfeldt , Mirdza	33. Prantsus , Erich
9. Karpa , Ants	
10. Peep , Heino	
11. Harings , Alfred	
12. Viira , Kaljo	
13. Oja , Leili	
14. Simeonov , Kiira	
15. Liiva , Arvi	
16. Laatsarus , Robert	
17. Piiraja , Olev	
18. Kõiv , Jaan	
19. Korp , Robert - Heino	
20. Randla , Juta	
21. Gemst , August	
22. Toomik , Klaara	
23. Gemst , Virve - Heljo - Adele	
24. Kiak , Linda	
25. Rätsep , Silvia	

1922. aasta sügisel kehtestati uus õppeplaan mis jäi pikaks ajaks püsima

1922. a. koolid .	11	111	19	7	91
I linna algkool	6	6	7	4	4
II linna algkool	3	3	-	-	-
III linna algkool	3	3	3	3	6
IV linna algkool (vene)	-	2	2	1	1
V linna algkool (läti)	-	4	4	4	3
VI linna algkool	-	-	-	-	3
VII linna algkool	-	-	2	2	2
Saksa algkool	-	-	4	4	3
Abialgkool	-	-	2	2	2
VPK , VTG	-	-	-	-	1
Vene Eragümnaasium					
Läti Gümnaasium					
Maavalitsuse algkool					
Tööstuskool					
Muusikakool	24	24	28	32	35
Õhtu Erakeskkool					

KOKKU 18 ÕPPEASUTUST

1919/20. õppeaasta õppeplaan

1923 aasta sügisel kehtestati uus õppeplaan mis jäi pikaks ajaks püsima

klass	. I	. II	. III	. IV	. V	. VI
eesti keel	6	6	6	5	4	4
kodulugu	3	3	3	-	-	-
matemaatika	5	5	5	5	5	6
usuõpetus	2	2	2	2	1	1
saksa keel	-	-	4	4	4	3
inglise keel	-	-	-	-	-	3
maateadus	-	-	-	2	2	2
loodusõpetus	-	-	-	4	4	5
ajalugu	-	-	-	2	2	2
kodanikuteadus	-	-	-	-	-	1

joonistamist , võimlemist , laulmist ja käsitööd igas klassis 2 tundi .

KOKKU	24	24	28	32	30	35
-------	----	----	----	----	----	----

1919/20. õppeaasta õppeplaan

Kooliaastad	Koolitöö algus	Koolitöö lõpp	Regelikka koolipäevi
ainetunnid	1kl. 2kl. 3kl.	23.mai	173
kodulugu	4 4 4	27.mai	168
eesti keel	6 6 6	3.juuni	193
matemaatika	4 6 6	9.juuni	203
laulmine	2 2 2	6.juuni	211
võimlemine	2 2 2	13.juuni	210
käsitöö	2 2 2	11.juuni	201
joonistamine	2 2 3	3.juuni	189
-----	-----	-----	184
1918/19 kokku	22 sept 24	25 4.juuni	186
1929/30	5.sept.	6.juuni	201
1930/31	8.sept.	10.juuni	193
1931/32	10.sept.	31.mai	190
1932/33	12.sept.	31.mai	188
1933/34	11.sept.	31.mai	190
1934/35	10.sept.	29.mai	191
1935/36	12.sept.	29.mai	190
1936/37	1.sept.	29.mai	197
1937/38	30.aug.	28.mai	200
1938/39	29.aug.	26.mai	198
1939/40	28.aug.	24.mai	199

Koolitöö organiseerimine

Kooliaastad	koolitöö algus	koolitöö lõpp	tegelikke koolipäevi
1919/20	3.okt.	22.mai	173
1920/21	3.okt.	27.mai	168
1921/22	6.sept.	3.juuni	193
1922/23	28.aug.	9.juuni	205
1923/24	27.aug.	6.juuni	211
1924/25	8.sept.	12.juuni	210
1925/26	31.aug.	11.juuni	201
1926/27	13.sept.	3.juuni	189
1927/28	12.sept.	25.mai	184
1928/29	10.sept.	4.juuni	186
1929/30	5.sept.	6.juuni	201
1930/31	8.sept.	10.juuni	199
1931/32	10.sept.	31.mai	190
1932/33	12.sept.	31.mai	188
1933/34	11.sept.	31.mai	190
1934/35	10.sept.	29.mai	191
1935/36	12.sept.	29.mai	190
1936/37	1.sept.	29.mai	197
1937/38	30.aug.	28.mai	200
1938/39	29.aug.	26.mai	198
1939/40	28.aug.	24.mai	199

Aastad 1941-1944

	1kl.	2kl.	3kl.	4kl.	5kl.	6kl.	
eesti keel	9	9	6	6	6	6	260
kirjatehnika	1	1	-	-	-	-	164
joonistamine	2	2	2	2	2	2	149
saksa keel	-	-	4	4	4	4	156
tööõpetus	2	2	2	2	2	2	214
loodusõpetus	-	-	3	3	3	3	220
võimlemine	2	2	2	2	2	2	201
matemaatika	6	6	5	5	5	5	210
usuõpetus	2	2	2	2	2	2	184
ajalugu	-	-	-	2	2	2	177
maateadus	-	-	-	2	2	2	187
laulmine	2	2	2	2	2	2	183

Koolijuhatajaks oli Joh.Kasak

1kl. juhataja	Fr.Kasak
2kl. juhataja	Anna Kaldma
3kl. juhataja	L.Üunapuu
4kl. juhataja	A.Tammerand
5kl. juhataja	Fr.Verde
6kl. juhataja	A.Saarend

kooliaasta 1kl. 2kl. 3kl. 4kl. 5kl. 6kl. õpilasi kokku

1919/20	144	78	28	-	-	-	260
1920/21	81, 83	94, 47	68, 34	53, 4	- 74, 3	- 77, 4	- 75, 4 164
1921/22	80, 45	94, 38	68, 41	78, 0	25 76, 3	- 78, 0	- 79, 9 149
1922/23	91, 38	93, 44	76, 37	63, 9	36 79, 0	- 86, 7	- 90, 0 156
1923/24	91, 43	87, 46	90, 47	58, 8	39 77, 3	39 71, 6	- 70, 1 214
1924/25	90, 17	83, 37	75, 48	71, 8	39 74, 4	45 79, 0	34 79, 3 220
1925/26	88, 27	83, 17	81, 41	83, 4	36 79, 3	38 85, 0	42 80, 4 201
1926/27	93, 23	88, 34	100, 43	81, 5	36 83, 3	44 57, 7	30 83, 6 210
1927/28	93, 34	93, 16	87, 32	100, 3	37 74, 2	26 77, 8	39 88, 3 184
1928/29	93, 31	94, 34	94, 21	94, 8	39 76, 2	23 100, 2	29 83, 6 177
1929/30	88, 44	97, 38	97, 29	83, 7	26 88, 3	32 69, 7	18 80, 5 187
1930/31	93, 31	89, 44	90, 33	75, 6	27 79, 0	19 85, 0	26 84, 0 183
1931/32	91, 32	91, 29	87, 40	73, 8	32 71, 2	27 100, 2	27 89, 5 187
1932/33	89, 31	84, 36	88, 38	80, 8	38 85, 3	39 100, 2	22 88, 0 204
1934/35	89, 32	84, 38	85, 31	80, 4	41 87, 2	27 72, 4	27 83, 6 196
1935/36	93, 46	94, 34	78, 41	73, 0	38 86, 4	41 81, 1	21 82, 0 221
1936/37	81, 37	86, 44	85, 44	62, 9	41 77, 3	34 71, 9	31 76, 0 231
1937/38	39	33	40	36	33	29	210
1938/39	43	36	33	37	30	37	216
1939/40	89, 38	89, 44	84, 42	74, 4	35 74, 2	26 79, 6	32 81, 3 217

Kooli- aastad	1kl.	2kl.	3kl.	4kl.	5kl.	6kl.	kooli üldine	jäi istuma
------------------	------	------	------	------	------	------	-----------------	---------------

1924/25	81,3	94,6	68,8	53,4	74,5	77,4	75,4	55
1925/26	80,0	94,0	68,3	78,0	76,3	78,6	79,9	52
1926/27	91,5	93,8	76,8	63,9	75,0	86,7	80,0	42
1927/28	91,2	87,5	90,6	56,8	77,0	71,8	70,1	55
1928/29	90,2	82,0	75,3	71,8	84,1	79,0	79,3	35
1929/30	88,7	83,4	81,5	83,4	75,0	65,0	80,4	35
1930/31	93,6	88,7	100	81,5	63,0	57,7	83,6	30
1931/32	93,8	93,1	87,5	100	74,1	77,8	88,3	22
1932/33	93,6	94,5	94,8	94,8	86,5	100	93,6	13
1933/34	88,4	97,0	97,8	63,7	68,4	69,7	80,5	46
1934/35	93,8	89,4	90,4	75,6	70,4	85,0	84,0	31
1935/36	93,5	91,2	87,8	73,8	71,8	100	85,5	32
1936/37	89,2	84,1	88,7	80,5	85,3	100	86,0	29
1937/38	89,8	84,9	85,0	80,6	87,9	72,4	83,8	34
1838/39	93,0	94,5	78,8	73,0	66,7	81,1	82,0	39
1939/40	81,6	86,4	85,7	62,9	57,7	71,9	76,02	52

klassi-

de kesk-	89,5	89,9	84,3	74,6	74,6	79,6	81,5
----------	------	------	------	------	------	------	------

mine

Valga linna III . algkooli tunnikava 1929/30. õppeaastal

kooliaasta	lõpetajad	kooliaasta	lõpetajad
1922/23	18	1946/47	14
1923/24	27	1947/48	16
1924/25	24	1948/49	18
1925/26	34	1949/50	20
1926/27	24	1951/52	25
1927/28	24	1952/53	17
1928/29	34	1953/54	21
1929/30	24	1954/55	30
1930/31	12	1955/56	23
1931/32	18	1956/57	24
1932/33	24	1957/58	26
1933/34	22	1958/59	32
1934/35	23	1959/60	25
1935/36	22	1960/61	27
1936/37	25	1961/62	27
1937/38	23	1962/63	24
1938/39	32	1963/64	25
1939/40	26	1964/65	26
1940/41	21	1965/66	28
1941/42	27	1966/67	26
1942/43	33	1967/68	18
1943/44	28	1968/69	31
1944/45	27	1969/70	24
1945/46	10	1970/71	27

Valga linna III . algkooli tunnikava 1929/30. õppeaastal

	I kl.	II kl.	III kl.
ESMASPÄEVAL			
8-8.45	-	-	-
9-9.50	.usuõpetus. Joh.Kasak		.eesti keel L.Õuna- puu
10-10.50			.kodulugu L.Õunapuu
11-11.50	.üldõpetus Fr.Ka- sak 3 tundi	.üldõpetus J.Kiis 5 tundi	usuõpetus L. Õuna- puu
12.10-13			.arvuteadus A.Puu- dersell
13.10-14	-		
TEISIPÄEVAL			
8-8.45	-	-	-
9-9.50	.laulmine Joh.Ka- sak		.eesti keel L.Õunapuu
10-10.50		.üldõpetus J.Kiis 4 tundi	.laulmine Joh.Ka- sak
11-11.50	.üldõpetus Fr.Kasak 3 tun- di		.käsitöö
12.10-13			.käsitöö
KOLMAPÄEVAL			
9-9.50			.eesti keel L.Õuna- puu
10-10.50	.üldõpetus	.üldõpetus	.kodulugu L.Õunapuu
11-11.50	.Fr.Kasak 4 tundi	.J.Kiis 4 tundi	.arvuteadus A.Puu- dersell
12.10-13			.võimlemine H.Tar- naste

	IV kl.	V kl.	VI kl.
ESMASPÄEVAL			
8-8.45	-	.laulmine J.Kasak	-
9-9.50	.arvuteadus A.Puu- .dersell	.võimlemine p. .käsitöö tüdr.	.võimlemine p. .käsitöö tüdr.
10-10.50	.eesti keel J.Ka- .sak	.looduslugu H.Tar- .naste	.arvuteadus A.Puu- .dersell
11-11.50	.looduslugu H.Tar- .naste	.eesti keel J.Ka- .sak	.ajalugu A.Puuder- .sell
12.10-13	.võimlemine H.Tar- .naste	.saksa keel L.Õu- .napuu	.eesti keel J.Kasak
13.10-14	.laulmine J.Kasak	.kõlblusõpetus .A.Puudersell	.saksa keel Fr.Kasak
TEISIPÄEVAL			
8-8.45	-	.usuõpetus A.Puu- .dersell	.kõlblusõpetus .J.Kasak
9-9.50	.arvuteadus A.Puu- .dersell	.käsitöö p. .võimlemine tüdr.	.käsitöö p. .võimlemine tüdr.
10-10.50	.ajalugu A.Puuder- .sell	.käsitöö p. ja tüd.	.käsitöö p. ja tüdr.
11-11.50	.käsitöö C.Rotberg	.arvuteadus A.Puu- .dersell	.eesti keel J.Kasak
12.10-13	.käsitöö C.Rotberg	.eesti keel J.Ka- .sak	.arvuteadus A.Puu- .dersell
13.10-14	.eesti keel J.Kasak	.saksa keel L.Õu- .napuu	.saksa keel Fr.Kasak
KOLMAPÄEVAL			
9-9.50	.arvuteadus A.Puu- .dersell	.looduslugu H.Tar- .naste	.kodanikuõpetus .J.Kasak
10-10.50	.eesti keel J.Kasak	.arvuteadus A.Puu- .dersell	.looduslugu H.Tar- .naste
11-11.50	.looduslugu H.Tar- .naste	.eesti keel J.Ka- .sak	.maateadus .L.Õunapuu
12.10-13	.maateadus L.Õuna- .puu	.ajalugu A.Puu- .dersell	.eesti keel .J.Kasak
13.10-14	.usuõpetus J.Kiis	.laulmine J.Kasak	.saksa keel Fr.Kasak

.....
 . I kl. . II kl. . III kl.

NELJAPÄEVAL

.....
 9-9.50 . laulmine J.Kasak. . eesti keel L.Üunapuu
 10-10.50 . . üldõpetus J.Kiis.eesti keel L.Üunapuu
 11-11.50 . üldõpetus . J.Kiis 4 tundi .kodulugu L.Üunapuu
 12.10-13 . Fr.Kasak 4 tun-. . arvuteadus A.Puuder-
 . di . sell
 13.10-14 . . .laulmine J.Kasak

REEDE

.....
 9-9.50 . . . arvuteadus A.Puuder-
 . . sell
 10-10.50 . üldõpetus . üldõpetus J.Kiis.eesti keel L.Üunapuu
 11-11.50 . Fr.Kasak 5 tun- 5 tundi .kodulugu L.Üunapuu
 12.10-13 . di . .joonistus H.Tarnaste
 13.10-14 . . .võimalemine H.Tarna-
 . . te

LAUPÄEVAL

.....
 9-9.50 . usuõpetus J.Ka- . . arvuteadus A.Puuder-
 . sak . sell
 10-10.50 . . üldõpetus J.Kiis.joonistus H.Tarnaste
 11-11.50 . üldõpetus . 4 tundi .eesti keel L.Üunapuu
 12.10-13 . Fr.Kasak 3 tun-. . eesti keel L.Üunapuu
 . di . .

 Kokku . 26 tundi . 26 tundi . 28 tundi

10-10.50 . arvuteadus A.Puuder- . eesti keel J.Kasak
 . sell
 11-11.50 . eesti keel J.Kasak . arvuteadus A.Puuder- . kodulugu H.Tar-
 . . . naste
 12.10-13 . üldõpetus . eesti keel J.Ka- . arvuteadus A.Puuder-
 . H.Tarnaste . . sell

 Kokku . 30 tundi . 32 tundi . 33 tundi

..... IV kl. V kl. VI kl.

NELJAPÄEVAL

9-9.50 .võimlemine H.Tar- .ajalugu A.Puuder- .saksa keel Fr.Ka-
 .naste .sell . sak
 10-10.50 .looduslugu H.Tar- .arvuteadus A.Puu- .laulmine J.Kasak
 .naste .dersell
 11-11.50 .eesti keel J.Kasak .looduslugu H.Tar- .arvuteadus A.Puu-
 . .naste .dersell
 12.10 13. .eesti keel J.Kasak .saksa keel L.Õu- .looduslugu H.Tar-
 . .napuu .naste
 13.10-14. .ajalugu A.Puuder- .võimlemine L.Õuna- .võimlemine H.Tar-
 .sell .puu .naste

REEDEL

8-8.45 .laulmine J.Kasak .saksa keel L.Õuna- .joonistus C.Rot-
 . .puu .berg
 9-9.50 .joonistus C.Rot- .maateadus L.Õuna- .eesti keel J.Kasak
 .berg .puu .
 10-10.50 .joonistus C.Rot- . eesti keel J.Ka- .arvuteadus A.Puu-
 .berg .sak .dersell
 11-11.50 .eesti keel J.Ka- .joonistus C.Rot- .ajalugu A.Puuder-
 .sak .berg .sell
 12.10-13. .arvuteadus A.Puu- .joonistus C.Rot- .maateadus L.Õuna-
 .dersell .berg .puu
 13.10-14. . - . - .usuõpetus A.Puu-
 . . .dersell

LAUPÄEVAL

8-8.45 .usuõpetus J.Kiis .saksa keel L.Õuna- .laulmine J.Kasak
 . .puu .
 9-9.50 .maateadus L.Õuna- .looduslugu H.Tar- .saksa keel Fr.Ka-
 .puu .naste .sak
 10-10.50 .arvuteadus A.Puu- .maateadus L.Õuna- .eesti keel J.Kasak
 .dersell .puu .
 11-11.50 .eesti keel J.Kasak .arvuteadus A.Puu- .looduslugu H.Tar-
 . .dersell .naste
 12.10-13. .kõlblusõpetus .eesti keel J.Ka- .arvuteadus A.Puu-
 .H.Tarnaste .sak .dersell
 kokku . 30 tundi . 32 tundi . 32 tundi

VALGA I PÕHIKOOLI ARENGUKAVA

1. Kooli eesmärk

Võimaldada Valga linna lastel algklassidest alates õppida süvendatult võõrkeeli. A võõrkeeleks on inglise keel ja B võõrkeeleks on esialgu vene keel, kusjuures B võõrkeele õppimist alustatakse 3. klassis.

2. Väärtused ja tõekspidamised.

Koostöös kodudega püüda kujundada õpilastes järgmisi isiksuse omadusi: viisakust, elujaatavust, vastutustunnet, ausust, koostöövõimelisust, algatusvõimet.

Sellest lähtuvalt töötame järgmiste põhiprintsiipide alusel:

- koostöö kodudega
- järjekindlus
- tagasiside
- eduelamustele toetumine
- kuulamis - ja suhtlemisoskus
- positiivne mõtlemine
- vastastikune üksteise julgustamine
- koos kokkulepitud reeglid ja nende täitmine
- järk - järgult rohkem vastutust õpilastele
- head kombed au sisse
- isiku eripäraga arvestamine

3. Kooli omanäolisus

3. 1 Tahame võimalikult palju kasutada ära neid eeliseid, mida omab väike kool suure kooli ees.

3 . 1.1. Võimalikult pingevaba olemine koolis nii õpilastel kui ka õpetajatel.

3. 1.2. Väikeses koolis ei saa ükski õpilane jääda anonüümseks, sest kõik tunnevad kõiki.

3. 1.3. On võimalik arvestada iga lapse psüühiliste iseärasustega. Vahetundides on võimalik 1. korruse saalia mängida palli nendel lastel, kelle liikumisvajadus on suurem. Lapsed, kes vajavad puhkamiseks vaikust ja rahu, saavad viibida 2. korruse puhkenurgas, mängida klotsidega, lugeda ja vestelda huvitoas.

3. 2. Kuna kool kasvab välja põhikooliks aasta - aastalt, siis me saame klass - klassilt kohandada lapsi meie kooli nõud - mistega, kusjuures põhitähelepanu on 1.kl õpilastel.
3. 3. Tahame hoida koolimaja meeldiva ja puhtana, sest ka ilus ümbrus aitab kujundada isiksust.
3. 4. 1994.a. septembrist alustas õppetööd vene laste 1E klass. 1E klassi loomise tingis vene rahvusest lastevanemate soov, et nende lapsed saaksid selgeks eesti keele sellisel tase - mel, et nad oleksid suutelised omandama edasist haridust eestikeeles.

Sellest lähtuvalt on kogu kollektiivi ülesanne aidata vene lastel kohaneda kooliga, eestikeelse suhtluskeskkonnaga ja julgustada neid lapsi rääkima eesti keeles.

4. Õpetamismeetodid

Õpetamismeetodeid püüame ajakohastada, milles õpetus muutub õppimiskesksemaks, suurem vastutus õpilastele. Õpetaja roll muutub teadmiste jagajast juhendajaks. Samas ei tohiks kõrvale heita head endistest meetodikatest. Õpilasi suunatakse mõistma ja analüüsima teadmisi võimalikult iseseisvalt. Õppetöö diferentseerimise kaudu püüame anda igale õpilasele tema võimetele vastavaid ülesandeid.

Nende eesmärkide saavutamiseks peavad õpetajad leidma ja ka töötama välja lisa õppematerjale, kasutama võimalikult palju paljundatud õppematerjali õpiku ja töövihiku kõrval. Kooli kollektiiv julgustavad õpetajat otsima ja looma uusi õpetamisviise, samuti kohandama ja kombineerima teadaolevaid õpetamismeetodeid. Suurt osatähtsust omavad õpetajate omavahelised arutelud, kogemuste vahetamised nii õpetamismeetodite kui ka õppekavade osas.

5. Töövormid

5. 1. Koosolekud

5.1.1 Õpetajate töökoosolekud, mis toimuvad 1 kord nädalas pärast õppetundide lõppemist.

5. 1.2. Inglise keele õpetajate töökoosolekud.

5. 1.3. Hoolekogu koosolek 1 kord kuus.

5. 1.4. Lastevanemate koosolekud klasside kaupa ja kohvilaudade taga .

Seal toimuvad vabad vestlused lastevanemate ja õpetajate vahel, arutatakse koos, kuidas korraldada paremini koolielu.

5. 1.5. Klassikoosolekud, kus püüame üha enam julgustada õpilasi ise koosolekuid läbiviima.

5. 1.6. Abipersonali töökoosolekud .

5. 2. Lahtised tunnid, mis viiakse läbi kooli õpilaste lastevanematele; kooli astuvate laste vanematele; õpetajatele, töökogemuste vahetamiseks.

5. 3. Metoodiline ja ainealane enesetäiendamine täienduskursustel.

5. 4. Ankeetküsitlused lastele ja lastevanematele.

5. 5. Kodude külastamised - 1.kl. ja 5.kl. klassijuhatajad külastavad õpilaste kodusid tingimusel, kui lapsevanem seda soovib.

5. 6. Jooksev kontroll. Kuid püüdeks on see , et iga inimene omaks kontrolli iseenda töö üle. Et seda saavutada tuleks rohkem suunata inimesi ise otsuseid oma töö kohta vastu võtma. Selle läbi tuleb ka vastutustunne.

6. Õppetöö ja koolitöö korraldus

Tunnijaotusplaani koostamisel lähtutakse üldhariduskooli võõrkeele süvaklasside tunnijaotusplaanist. B võõrkeele õppimist alustame 3.klassist, kuna kuni 1993/94 ö.a.-ni alustati võõrkeele süvaklassides B võõrkeele õppimist 3.klassist ning ka õpilased, kes on võetud kooli katsete alusel, on suutelised õppima teist võõrkeelt algklassides.

6. 1. Sellega seoses muudame 3 õppeaine tunnid nädalas B võõrkeele ainetundideks, kusjuures tagame programmikohased teadmised nende 3 vähendatud õppeaine osas. Samuti ei suurendata õppeplaanis kehtestatud nädalakoormust. Kuna võõrkeele tundides jaotatakse lapsed 3 gruppi kui klassis on 25 ja enam õpilast, siis B võõrkeele osas oleme juurde taotlenud kohalikust eelarvest rahalisi vahendeid ühe või kahe grupi õpetamiseks.

See on 1994/95 ö.a. finantseeriti kohalikust eelarvest järgmiselt:

3.kl. - 3 tundi (21 õpilast klassis)

4.kl. - 3 tundi (15 õpilast klassis)

5.kl. - 4 tundi

6. 2. 5. klassis - ühe inglise keele tunni asemel õpitakse soome keelt.
6. 3. Alates 1.kl. II poolaastast on võimaldatud õpilastel alustada inglise keelega tutvumist tasuliste ringitundide kaudu. Neid tunde viiakse läbi vaid lastevanemate soovil.
6. 4. 5.kl. poiste tööõpetuse tunnid viiakse läbi Valga Kutsekooli töökojas suulise kokkuleppe alusel kutsekooli direktoriga.
6. 5. Pärast tunde toimub koolis pikapäevarühma töö, kus on võimalik õppida koduseid töid, saada abi võõrkeele õppimisel, veeta vaba aega oma eakaaslastega. Pikapäevarühmas viibimine aitab teatud määral ära hoida algklassi laste hulkumisi tänavatel.
6. 6. Koolis on järgmised huvitegevusringid:
 - peotants - huvikooli ringina (4 tundi)
 - mudilaskoor - kooliring (3 tundi)
 - lauluansambel - kooli ring (1 tund)
 - kehakultuur - kooli ring (2 tundi)
 - usuõpetus - kooli ring (2 tundi)
 - aeroobika - huvikooli ring
 - näitering
 - klaveri õpetus - Valga Muusikakool
6. 7 . Kooli ühisüritused:
 - kabevõistlused, spordivõistlused, kevadel ja sügisel, matkad, karneval, haldjatepäev, isadepäev, sõprade päev, lastealaste küllakütsumine, kevadpidu, värvide nädal, tüdrukutepäev, poistepäev, nimede nädal, klassiekskursioonid.

7 . Kooliareng aastani 1996/97 ö.a.

7. 1. 1995/96.ö.a. - koolis on 7 klassikomplekti:
 - 1E kl. 1.kl., 2.kl., 3.kl., 4.kl., 5.kl., 6.kl.
 - õpilaste arv on umbes 146
 - 1996/97 ö.a. - koolis on 8 klassikomplekti ja umbes 171 õpilast.
7. 2. B võõrkeele tundide arv, mis vajaksid lisafinantseerimist on järgmine :
 - 1995/96 ö.a. 3.kl. - 6 tundi
 - 4.kl. - 3 tundi
 - 5. kl.- 4 tundi
 - kokku - 16 tundi nädalas

1996/97 ö.a. 3.kl. - 6 tundi
4.kl. - 6 tundi
5.kl. - 4 tundi
kokku 16 tundi nädalas.

7. 3. Inglise keele õpetajate vajadus ja väljakoolitamine.

1995/96 ö.a. koolis on 4 inglise keele õpetajat, neist:

üks õpetaja on inglise filoloogi eriharidusega, üks õpetaja on vene filoloogi eriharidusega, kuid praegu õpib Tartu Ülikooli juures ümber inglise keele õpetajaks ja on põhikooli osas õpetanud inglise keelt 5 aastat. Kaks õpetajat õpivad ümber algklasside osas inglise keele õpetajaks. Praegu õpivad nad Valga Maakonnas läbiviidavatel täienduskursustel, "Ennast" "Dialogi" keele kursustel.

7. 4. Teiste õppeainete õpetajate vajadus.

1995/96 ö.a. - 6. kl. maateadus - 2 tundi

bioloogia - 2 tundi

1996/97 ö.a. - 6. kl. ja 7.kl.

maateadus - 4 tundi

bioloogia - 4 tundi

vene keel - 12 tundi

8. Õppeaastani 2001 / 2002

8 . 1. 1997/98 ö.a. on koolis 9 klassikomplekti:

1.kl., 2.kl., 3.kl., 3E kl. 4.kl., 5.kl., 6. kl. , 7.kl.

8.kl., õpilasi umbes 190 (1.kl. 20 õpilast)

1998/99 ö.a. on koolis 10. klassikomplekti

1.kl., 2.kl., 4.E kl., 5.kl., 6.kl., 7.kl., 8.kl., 9.kl.,

õpilasi umbes 210 (1.kl. 20 õpilast)

1999/2000.ö.a. on koolis 10 klassikomplekti:

1.kl., 2.kl., 3.kl., 4.kl., 4.kl., 5E kl., 5.kl., 6.kl.,

7.kl., 8.kl., 9.kl., õpilasi umbes 244 (1.kl. 20 õpilast)

2001/2002 ö.a. on koolis 10 klassikomplekti:

1.kl., 2.kl., 3.kl., 4.kl., 5.kl., 6E kl., 6.kl., 7.kl.,

8.kl., 9.kl., umbes 220 õpilast (1.kl. 20 õpilast)